

BEDÖMARGRUPPENS YTTRANDEAvdelning
Utvärderingsavdelningen

Lärosäte: Göteborgs universitet
Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnet bild.
Samlat omdöme: Ifrågasatt kvalitet
Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Förutsättningar vara inte tillfredsställande.   Inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) finns en ändamålsenlig variation av lärare med hög vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. En stor andel av lärarna är disputerade, fast anställda och har forskning i tjänsten. Lärarna inom UVK är många och undervisar på relativt låga procentsatser. Att låta lärare undervisa på högre procentandel inom UVK ser därför bedömargruppen som ett utvecklingsområde för lärosätet. Ett gott exempel på hur pedagogisk kompetens utvecklas i utbildningen är det meriteringsprogram lärosätet har för att stärka högskolepedagogisk kompetens. Att låta fler lärare ingå i detta program och att tydliggöra vilka strategier det finns för den övergripande kompetensförsörjningen inom UVK på både kort och lång sikt, ser bedömargruppen som utvecklingsområden. För inriktningen bild är bedömningsgrunden personal är inte tillfredsställande eftersom bedömargruppen kan konstatera en obalans mellan lärarkompetenserna. Genom att betona den konstnärliga inriktningen i utbildningen får den vetenskapliga ämnesdidaktiska och utbildningsvetenskapliga kompetensen mindre utrymme, vilket bedömarna ser som en brist. Bedömargruppen rekommenderar utbildningen att stärka den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen och att införliva detta i den långsiktiga planeringen av kompetensförsörjningen.   Inom UVK finns en stark vetenskaplig miljö med en rad centrumbildningar och forskargrupper. Den professionsinriktade miljön stärks av forskarskolan Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning där doktorander med tjänst inom skolverksamhet också forskar i ämnen som är av relevans för utbildningen. Att synliggöra den forskning som bedrivs med relevans för utbildningen för studenterna ser bedömargruppen som ett utvecklingsområde. En styrka i utbildningen är att det finns en tydlig genomgående progression i kurserna. Detta är något lärosätet arbetat mycket med vilket bedömargruppen ser som positivt. Även för inriktningen bild finns en tillfredsställande utbildningsmiljö med samband mellan utbildning och forskning. Utbildningen samverkar med andra institutioner, deltar i konferenser och olika nationella och internationella nätverk samt samverkar med en forskarskola. Det finns en svaghet när det gäller studenternas tillgång till egna verkstäder och att det kan bli svårigheter med att samutnyttja lokaler tillsammans med andra utbildningar. Bedömargruppen rekommenderar lärosätet att aktivt verka för egna funktionella verkstäder.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Utformning, genomförande och resultat vara inte tillfredsställande.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Undervisningen omfattar många olika tekniker som utifrån beskrivningarna borgar för en god utbildning. Bedömargruppen rekommenderar institutionen att göra en översyn av balansen mellan den konstnärliga och vetenskapliga inriktningen på utbildningen och att säkerställa närheten till läraruppdraget, för att förvalta de goda förutsättningarna som kommit fram.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Studenterna får i två kurser i UVK möta vetenskapsteorier och metoder. Kunskapen ska därefter fördjupas i ämnena och de självständiga arbetena. Bedömargruppen anser att utvecklingsarbetet som pågår med att stärka studenternas kunskaper i kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder är positivt. Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet berörs i kurser inom UVK och examineras också där. Relationen mellan det medieneutrala och mediespecifika ingår som en viktig del av utbildningen, vilket bedömarena betraktar som en styrka. Det medger en pågående progressiv diskussion mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket behandlas på många sätt genom hela utbildningen. Ytterligare en styrka är att studenterna får arbeta fram egna problemformuleringar för att sedan undersöka dem med relevanta metoder. Ett utvecklingsområde är att ännu tydligare knyta samman UVK-kurserna till ämnena. Det kan ske genom att relevanta vetenskapliga metoder behandlas i den ämnesförlagda utbildningen och därmed komplettera den konstnärliga inriktningen.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt över forskningsresultat uppfylls. Bedömargruppen anser att målet nås genom studier i såväl UVK som inom VFU. Att progressionen är tydlig ser bedömargruppen som särskilt positivt. Inriktningen bild bidrar till måluppfyllelse framför allt inom kurserna inför det självständiga arbetet där studenterna ska utgå från frågeställningar som är knutna till ett ämnesdidaktiskt eller utbildningsvetenskapligt forskningsfält. Studenterna tränas i reflektion och kritiskt granskande av den egna läroprocessen genom metoderna dokumentation och blogg. Utbildningen arbetar också aktivt med digitalisering och bilder, vilket har beröringspunkter med elevernas bildhantering, upphovsrätt och bedömning och utvecklingsarbeten i skolan. Bedömargruppen rekommenderar dock lärosätet att se över balansen mellan konstnärlig och utbildningsvetenskaplig forskning och förankring i skolans verksamhet.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Måluppfyllelse sker genom VFU-kurserna och kurser inom UVK. I UVK fokus i första hand på hur studenterna ska utveckla kunskap om didaktik och ämnesdidaktik och inte på hur de ska utveckla förmågan att tillämpa den. VFU har en tydlig struktur och progression och ytterst är ämnesinstitutionen ansvarig för dessa. Det finns också exempel på hur ämnesdidaktiken behandlas och examineras i bildkurser genom lektionsplaneringar. Trots svagheter när det gäller tydligt innehåll kring ämnesdidaktik och metodik anser bedömarena att måluppfyllelsen säkras, men ett utvecklingsområde för lärosätet att aktivt arbeta för att ämnesdidaktik och metodik ska vara en integrerad del av ämnesstudierna samt intensifiera integreringen av det allmändidaktiska perspektivet.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls inte. Målet är tänkt uppfyllas dels inom VFU-kurserna som alla är förlagda till

ämnen, dels inom UVK där målet behandlas i kurser inom specialpedagogik och bedömning och betygssättning. Inom UVK finns examinationer som bidrar till att delar av målpuppfyllelsen säkerställs. Men ett utvecklingsområde är att tydligare integrera moment där studenter i praktiken får lära sig att planera undervisning för elever med olika behov, så som vuxna elever, elever med inlärningsvårigheter eller de med särskild begåvning. Det finns även ett glapp mellan informationen om innehållet i de välplanerade VFU-kurserna och hur de sedan praktiskt iscensätts. Bedömarna ställer sig frågande till hur transformeringen av det konstnärliga kunskapsområdet sker, från konstnärlig forskning till en ämnesdidaktisk kunskap för yrkespraktiken. Det är något som inte konkret framkommer i underlagen. Ett utvecklingsområde är att säkerställa att VFU-handledaren har tillräckliga förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag, framför allt för att handleda studenten och ha tillräckligt goda kunskaper i bedömning av studentens prestationer under VFU för att studenten ska få ett rättvist omdöme, är ytterligare ett område som bedömargruppen anser behöver utvecklas i utbildningen. Sammantaget anser därmed bedömargruppen att målpuppfyllelsen brister när det gäller att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Målet behandlas i kurser inom UVK och VFU och säkerställs genom examination. Det finns en tydlig progression och särskilt positivt är den satsning lärosätet gjort inom området hållbar utveckling.

Ett jämställdhetsperspektiv finns väl integrerat i utbildningen och behandlas i kurser inom såväl UVK, VFU som i bild. Ett jämställdhetsperspektiv ingår i de flesta VFU-kurserna och utbildningen ger exempel på en integrering utifrån arbetet i några bildkurser. I en bildkurs studeras och reflekteras över rättsliga perspektiv, bedömning och betygssättning samt värdering kopplade till ämnet i relation till jämställdhet, något bedömargruppen ser som positivt. Inom UVK används perspektivet för analys i en hemtentamen. Litteraturlistor granskas utifrån könsfördelning och lärosätet har god uppsikt över hur könsfördelningen ser ut. En styrka i utbildningen är att lärosätet arbetar med att få studenterna medvetna om hur elever kan behandlas olika beroende på kön, för att sedan kunna uppmärksamma och motverka detta i sitt eget framtida yrkesliv. Det saknas dock moment som ger studenterna verktyg för att bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete i skolan. Bedömargruppen ser det som ett angeläget utvecklingsområde för utbildningen men anser ändå att jämställdhetsperspektivet är tillfredställande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms som tillfredsställande och det finns formaliserade strukturer och tillvägagångssätt för att följa upp och utveckla utbildningens innehåll, utformning och genomförande, liksom examination. Utifrån identifierade utvecklingsområden inom programrådets fokusgrupper presenteras de för Samordningsnämnden för lärarutbildningen (SOL) för att i dialog med institutionerna komma fram till konkreta åtgärdsplaner. Kursvärderingar görs, men ett utvecklingsområde är att tydligare återkoppla vilka förändringar som görs till följd av dessa till studenterna. Ett annat utvecklingsområde är att fortsätta arbeta för att fler besvarar de kursvärderingar som görs då svarsfrekvensen är låg. Det pågår ett arbete för att ytterligare följa upp VFU i samverkan med skolhuvudmännen där lärosätet arbetar aktivt för att stärka kopplingen mellan den högskoleförlagda delen och den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Bedömargruppen ser det som positivt för att utveckla och stärka uppföljningen av utbildningen. Institutionen verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid genom att programrådet tar initiativ till åtgärder som förväntas underlätta för studenterna att genomföra sina studier.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Studentperspektiv vara tillfredsställande.

Studenterna får möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande och finns representerade i formella påverkans- och beslutsorgan. Institutionen arbetar även aktivt med studentmedverkan. Studenterna bjuds in till olika råd och träffar och deras åsikter från kursvärderingar tas omhand. Motivationsintervjuer ska testas under hösten 2019 för att stärka och motivera studenterna, vilket bedömargruppen ser som ett gott exempel på hur lärosätet arbetar med att på olika sätt öka studentinflytandet. Bedömargruppen uppmanar lärosätet att fortsätta utarbeta fungerande forum för samtal, till exempel genom att utveckla de mer informella möjligheterna till påverkan som att kontakta lärare efter undervisning. Men bedömargruppen ser som sagt positivt på det lärosätet redan iscensatt för att få bättre kontakt med studenterna.

Sammanvägt bedöms bedömningsområdet Arbetsliv och samverkan vara tillfredsställande.

Utbildningen är användbar och ger studenten verktyg för att möta förändringar i arbetslivet. Ett gott exempel på detta är den planerade kursen om språk- och kunskapsutvecklande arbete som riktar sig mot andraspråksinläring. Lärosätet ger exempel på samverkan med olika företrädare för VFU vilket bedömargruppen ser som goda exempel på samverkan med det omgivande samhället. Ett ytterligare gott exempel är en kurs om hållbar utveckling, vilken utformats i samarbete mellan olika aktörer. För inriktningen bild framgår att institutionen i samarbete med Skolverket utvecklat de nationella bedömningsstöden i bild för grundskolans inriktning mot årskurs 4–6 och 7–9. Då deltog även lärare ute i skolorna och alumner. Samarbetet med Angeredsgymnasiet har förutom VFU-placeringar inneburit produktion av kartläggningmaterial för nyanlända och förberedelseklasser. Samverkan pågår både nationellt och internationellt med andra bildlärarutbildningar och forskningsnätverk.

Utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömningsområde: Förutsättningar**Personal**

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är adekvat och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Bedömargruppen anser med stöd i lärartabellen och självvärderingen att den vetenskapliga kompetensen är hög och står i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt. Ett mycket stort antal lärare, cirka 250 stycken, medverkar i kurserna inom den utbildningsvetenskapliga kärnan (UVK), den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) och i de ämnen som granskas. Lärarna kommer från flera olika institutioner. En stor andel av lärarna är disputerade och har forskning i tjänsten (20–30 procent). Även adjunkter har forskning och/eller kompetensutveckling i tjänsten (15 procent). Bland dessa medverkar cirka 70 lärare inom UVK. En styrka i utbildningen är den höga vetenskapliga kompetensen bland lärarna.

Det finns samtidigt en sårbarhetsproblematik i det faktum att en relativt stor andel av de som är involverade i UVK-kurserna har låg procent i dessa kurser samt att de har sin organisatoriska hemvist på flera olika institutioner. Bedömargruppen konstaterar att detta ställer stora krav på

organisation av lärarlagen för att samverka mellan de olika lärarna ska vara möjlig och för att säkra kontinuitet och kravnivåer. Att fortsättningsvis arbeta för att minska den sårbarheten, liksom att arbeta vidare med samverkan och kontinuitet i lärarlagen, ser bedömargruppen som ett viktigt utvecklingsarbete vid lärosätet.

Trots att den vetenskapliga kompetensen generellt sett är hög, med en stor andel disputerade bland lärarna, finns det enbart två professorer och sju docenter som undervisar i UVK-kurser. Att docenter och professorer i högre utsträckning medverkar i UVK-kurser ser bedömargruppen som ett viktigt utvecklingsområde i utbildningen.

Bedömargruppen anser att de exempel som beskrivs i självvärderingen, som att ämnesstudier inklusive VFU alltid ges vid den institutionsmiljö som har bäst förutsättningar att uppnå bredd och djup i aktuellt skolämne, visar på att det finns en tydlig och väl avvägd struktur i utbildningen. Det är också positivt att den pedagogiska kompetensen i ämnena förstärks genom samverkan med lärare från den utbildningsvetenskapliga fakulteten eller genom adjungering av verksamma lärare. Vid intervjuerna blev det tydligare hur den vetenskapliga respektive den professionsinriktade kompetensen i UVK-kurserna används i utbildningen, och bedömargruppen menar att den används på ett välfungerande sätt genom att kompetenserna för de aktuella områdena direkt kommer studenterna till del.

Den professionsrelaterade kompetensen bland lärarna beskrivs inte i självvärderingen, men intervjuer, lärartabell och kompletterande underlag visar att lärarkompetensen sammantaget är hög. Den professionsrelaterade kompetensen uppges i självvärderingen förstärkas i vissa kurser genom adjungering av verksamma lärare, och bedömargruppen anser att detta sammantaget visar att den professionsinriktade kompetensen håller hög kvalitet.

Den kompletterande lärarlistan visar att det är drygt 70 lärare som tillsammans är involverade i UVK, men av dessa är det bara 9 som har 10 procent eller mer inom UVK. En lärare har 20 procent inom UVK, medan de resterande har olika procentsatser. De flesta är involverade på 2–5 procent.

Utifrån intervjuerna framkom att det finns en medvetenhet om behovet av färre lärare, men med högre procentsatser inom UVK, vilket bedömargruppen ser som positivt och något som bedömargruppen uppmuntrar lärosätet att arbeta vidare med. Det framkom inte av självvärderingen om VFU-handledarna är verksamma i utbildningen eller om de har handledarutbildning, men vid intervjuerna förtydligades att VFU är förlagt till institutionerna och att ansvaret för VFU-handledarnas utbildning är centralt förlagt vid lärosätet.

Utifrån självvärderingen framgår att lärosätet har ett meriteringsprogram för att stärka den högskolepedagogiska kompetensen, vilket bedömargruppen ser som positivt. En rekommendation är däremot att lärosätet även arbetar för att behålla och utveckla alla lärares högskolepedagogiska kompetens genom exempelvis regelbunden fortbildning. Ett utvecklingsområde som bedömargruppen vill lyfta fram är att lärosätet på ett mer genomgripande och tydligt sätt följer upp kompetensutvecklingsbehoven i lärargruppen, samt tydliggör vilka strategier lärosätet har för kompetensförsörjningen på både kort och lång sikt, eftersom detta inte framkom tydligt i självvärderingen och intervjuerna.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Med stöd i självvärderingen och beskrivningen av lärosätets utbildning anser bedömaregruppen att lärosätet har en för utbildningen stark vetenskaplig miljö. Lärosätet bedriver forskning med relevans för utbildningen och en rad miljöer och forskningsprojekt beskrivs, till exempel didaktisk klassrumsforskning, fenomenografi, variationsteori och learning study, kritisk utbildningsforskning och ett antal ämnesdidaktiska miljöer som fokuserar på forskningsområden med stor betydelse för utbildningen. Dessa olika miljöer anser bedömaregruppen stärker forskningsanknytningen i alla delar av det utbildningsvetenskapliga området, vilket är en styrka i utbildningen.

Utifrån självvärderingen och intervjuerna anser bedömaregruppen att lärosätet tydligare bör synliggöra den forskning som bedrivs med relevans för utbildningen för studenterna. Att just detta är ett utvecklingsområde blev framför allt tydligt under intervjuerna där det framkom att forskningen som bedrivs är relativt osynlig för studenterna. I självvärderingen beskrivs den professionsinriktade miljön något kortfattat. Det framhålls att den stärks genom att doktorander vid forskarskolan Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning (CUL) finns vid varje fakultet som deltar i ämneslärarutbildningen. Doktoranderna har en lärarexamen och har ofta en del av sin tjänst i skolverksamhet. Deras forskning berör även ämnesområden med relevans för lärarutbildningen, och bedömaregruppen anser att detta är en styrka i utbildningen och stärker den professionsinriktade miljön.

Utifrån självvärderingen var det något oklart var UVK- och VFU-kurserna låg i förhållande till ämnesstudierna, men detta förtydligades vid intervjuerna. Efter intervjuerna anser därför bedömaregruppen att kursstrukturen inom UVK och VFU ger ett genomtänkt intryck med en indelning i fyra temaområden och systerkurser. En matris över UVK och VFU beskrivs i självvärderingen, där examensmålen är inlagda. Systerkurserna breddar och fördjupar innehållet i en tidigare kurs. Även examinationerna har en progression. Ett stort arbete har lagts ner för att skapa progression och tydlighet i utbildningen, vilket bedömaregruppen ser som positivt och som en styrka i utbildningen.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat**Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse**

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visa kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.*

Lärosätet redogör på ett systematiskt sätt för hur de arbetar med att säkerställa förutsättningar för att studenterna ska uppnå examensmålen i utbildningen. Lärosätet har bland annat utarbetat ramkursplaner för kurserna inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU) och examensarbetskurserna. Ramkursplanerna är gemensamma för alla ämnen med gemensamma kursmål och examinationsformer, vilket bedömaregruppen ser som positivt i utbildningen generellt. Programrådet har även utarbetat en gemensam praxis för att hantera examensarbeten med gemensamma bedömningskriterier och målmatriser, vilket bedömaregruppen menar bidrar till att

säkerställa kvaliteten på utbildningen. Förutom detta finns även en programguide för att skapa sammanhang och tydliggöra progressionen mellan utbildningens olika kurser och områden.

Utifrån självvärderingen framkommer att målet framför allt nås genom två kurser inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK): *Lärarprofessionen och vetenskapligt förhållningssätt* och *Lärarprofessionen och vetenskapligt arbete*. Från ett bredare teoretiskt och metodologiskt perspektiv i den första kursen smalnar kurserna av mot det utbildningsvetenskapliga området i den senare. En progression sker genom att studenterna först får kunskap om metoderna för att sedan själva tillämpa dem. I självvärderingen framhålls att studenterna ofta väljer metoder som behandlats i kursen *Lärarprofessionen och vetenskapligt arbete*. Både kvalitativ och kvantitativ forskning ingår i kurserna, men fokus är på enkäter och intervjuer. Målet behandlas även i ämnena och i de självständiga arbeten som skrivs där. Bedömggruppen anser att strukturen ger ett ändamålsenligt intryck, och utifrån den information som framkom i självvärderingen och vid intervjuerna menar bedömarna att studenterna får en bred bild av vetenskapsteori och forskningsmetoder. Progressionen framstår som tydlig, men eftersom fördjupningen sker i ämnena är bedömggruppens uppfattning att den sker på något olika nivåer. Lärosätet ger exempel på undervisningsupplägg och examinationer som framstår som välfungerande inom många ämnen, men vid intervjuerna framkom att det finns utrymmen för förbättringar, framför allt inom de estetiska ämnena.

Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behandlas också i UVK-kurserna *Lärarprofessionen och vetenskapligt förhållningssätt* och *Lärarprofessionen och vetenskapligt arbete*. Föreläsningar följs av examinerande litteraturseminarier där läraryrkets profession och dess vetenskapliga grund behandlas. Praktisk forskning kommer bland annat studenterna till del genom CUL-doktorandernas arbete och undervisning. Utifrån detta anser bedömggruppen att relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet behandlas på ett välfungerande sätt i utbildningen.

Lärosätet framhåller svårigheterna med att sammanföra kursinnehåll inom UVK med ämnesstudierna. I förhållande till detta mål har lärosätet knutit de två ovan beskrivna UVK-kurserna till de båda självständiga arbetena. Bedömggruppen anser att detta är ett ändamålsenligt sätt att lösa utmaningarna på, men rekommenderar ändå lärosätet att fortsätta arbetet med att koppla samman UVK och ämnen mer, exempelvis genom att utveckla samarbetet mellan de lärare som undervisar i utbildningen ytterligare.

Bedömningen blir alltså att UVK tydligt bidrar till detta mål, men att UVK ensamt inte kan tillgodose hela målet eftersom fördjupningen ska ske i ämnena.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.*

Utifrån självvärderingen anser bedömggruppen att målet behandlas på ett välfungerande sätt i utbildningen. Det framgår att studenter får möjlighet att utveckla sin färdighet och förmåga ur både ett utbildningsvetenskapligt och ämnesdidaktiskt perspektiv. Den utbildningsvetenskapliga aspekten

av examensmålet blir tillvaratagen i tre olika kurser inom UVK. Målet behandlas även ur ett ämnesdidaktiskt perspektiv, vilket bland annat sker i samband med att studenterna skriver det självständiga arbetet i respektive ämne och i den fjärde VFU-kursen. Lärosätet beskriver även att de har gjort en förändring i utbildningen inom respektive ämne, när de självständiga arbetena nu tydligare riktas mot ämnesdidaktiska områden och de teorier och metoder som har anknytning till verksamhetsområdet. Den förändringen ser bedömaregruppen som positiv och som ett sätt att ännu tydligare låta studenterna bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

I självvärderingen har lärosätet bifogat en tabell som visar hur olika kurser inom UVK och VFU hänger samman. Här framgår enligt bedömaregruppen att det finns en solid ram för hur studenterna förväntas reflektera över egna och andras undervisningserfarenheter. Studenternas egen reflektion och självständighet tränas bland annat under praxisseminerierna som ingår i VFU-kurserna, samt under examinationer. VFU-kurserna är placerade inom respektive ämne, men de beskrivs kortfattat i självvärderingen för UVK också. Här framgår det enligt bedömaregruppen att det finns en tydlig progression, där studenterna i början av sin utbildning ska reflektera över egna erfarenheter. Därefter ska de kunna reflektera över egna erfarenheter relaterat till forskning och styrdokument och slutligen även kunna utveckla den egna skolpraktiken. Under de trepartssamtal som äger rum i anknytning till VFU diskuteras även studenternas erfarenheter tillsammans med handledare och VFU-lärare, vilket bedömaregruppen ser som positivt.

Utifrån självvärderingen framkommer det enligt bedömaregruppen att det finns flera kurser inom UVK där studenterna får möjlighet att ta del av forskning och där de examineras i detta. Ett exempel är kursen *Lärarprofessionen och ett vetenskapligt förhållningssätt*, där studenterna genomför en argumentationsanalys. Utifrån den information som framkommit i intervjuerna och självvärderingen anser bedömaregruppen att lärosätet möjliggör och säkerställer målet, men att fördjupningen framför allt sker i ämnena.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

I självvärderingen redogör lärosätet för relationen mellan examensmålets olika delar och förutsättningar för att studenterna ska nå målet, genom exempel på lärandemål i kurserna inom UVK respektive VFU. I UVK-kurserna är fokus i första hand på hur studenterna ska utveckla kunskap om didaktik och ämnesdidaktik och inte på hur de ska utveckla förmågan att tillämpa den. I en tabell över kursmål som relaterar i examensmålet och där VFU-kurserna VFU2, VFU3 och VFU4 ingår, framstår det enligt bedömaregruppen som att merparten av målen handlar om att studenterna ska reflektera över undervisningen i relation till styrdokument och forskning och inte så mycket om att tillämpa didaktik, metodik och ämnesdidaktik.

Bedömaregruppen hade svårt att enbart utifrån självvärderingen förstå var VFU var placerad i utbildningen i förhållande till ämnena och UVK, men vid intervjuerna förtydligades även detta. Här framkom att all VFU är förlagd till ämnena och att utbildningen använder sig av ramkursplaner för att bland annat säkerställa att kravnivån inom alla ämnen är ungefär densamma och att VFU bedöms på samma sätt. Bedömaregruppen anser att gemensamma ramkursplaner för VFU kan ha både positiva

och negativa sidor, och rekommenderar därför lärosätet att analysera vilka konsekvenser ramkursplanerna har för de enskilda ämnena, i synnerhet de estetiska. I och med att förmågan att tillämpa didaktik, ämnesdidaktik och metodik främst bedöms i de VFU-kurser som är förlagda på respektive ämne i utbildningen, blir bedömningen att målet framför allt möjliggörs och säkerställs där.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenterna när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten i övrigt för att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Utifrån självvärderingen och efterföljande intervjuer anser bedömargruppen att finns en tydlig struktur i utbildningens upplägg och i relationen mellan UVK-studier och VFU. Vad som dock fortfarande är något oklart är hur den ämnesmässiga och ämnesdidaktiska inramningen för VFU-kurserna är utformad. Enligt självvärderingen är det framförallt genom VFU-kurserna som måluppfyllelsen sker. Utifrån intervjuerna och övriga underlag framkom att VFU är förlagt till respektive ämne, men en beskrivning av VFU görs även i självvärderingen för UVK. VFU-kursernas progression beskrivs i form av tre steg i ramkursplanerna: undersökande (1), genomförande (2) och syntetisering (3) I VFU 1 och VFU 2 förväntas till exempel studenten kunna planera, genomföra och utvärdera en pedagogisk aktivitet tillsammans med sin handledare. I VFU 3 göra detsamma, men här både kollegialt och självständigt och slutligen i VFU 4; planera, genomföra och utvärdera undervisning i sin helhet med tydlighet och god struktur. Enligt bedömargruppen visar upplägget en god och ändamålsenlig struktur.

I UVK-kursen *Styrdokument och bedömning* behandlas målet ytterligare. Undervisning sker i form av föreläsningar, litteraturseminarier och arbete i basgrupper. I kursen *Bedömning och betygsättning* fördjupas kunskapen om bedömning och sätts även i relation till etik, validitet och reliabilitet. Examination av målet sker genom muntliga redovisningar, hemtentamen och en salstentamen, vilket bedömargruppen anser vara relevanta examinationsformer som säkerställer måluppfyllelsen. I kursen *Sociala relationer, konflikthantering och specialpedagogik* ges ett specialpedagogiskt perspektiv på lärarens yrkesetik med fokus på elever med särskilda behov och behovet av inkludering av alla elever. Utifrån självvärdering och intervjuer framstår det dock fortfarande som något oklart hur studenterna får möjlighet att i praktiken planera undervisning i syfte att bemöta elever med olika förutsättningar och behov, som exempelvis vuxna elever, elever som har inlärningssvårigheter, elever som lätt når kunskapskraven och/eller elever som är särskilt begåvade. Att utveckla detta mer på en praktisk nivå i utbildningen ser bedömargruppen som ett viktigt utvecklingsområde för lärosätet.

Att även säkerställa att VFU-handledaren har tillräckliga förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag, framför allt för att handleda studenten och ha tillräckligt goda kunskaper i bedömning av studentens prestationer under VFU för att studenten ska få ett rättvist omdöme då hen slutligen examineras av VFU-läraren, är ytterligare ett område som bedömargruppen anser behöver utvecklas i utbildningen. Lärosätet har dock sjösat ett nytt VFU-avtal som de menar kommer förbättra detta i utbildningen framöver, vilket bedömargruppen ser som positivt för vidareutvecklingen av området.

Lärosätet har som mål att alla studenter ska ha samma VFU-placering i alla kurser, men utifrån intervjuerna framkom att detta inte alltid kan tillgodoses för alla studenter. Bedömargruppen anser att

detta är förståeligt, men att det också bör vara tydligt för studenterna att de inte alltid kan få samma VFU-placering under alla VFU-perioder.

Bedömaregruppen anser avslutningsvis att UVK tydligt bidrar till detta mål men att UVK ensamt inte kan tillgodose hela målet då delar av måluppfyllelsen sker i ämnena, i synnerhet inom VFU.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen värderingsförmåga och förhållningssätt

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att i det pedagogiska arbetet göra bedömningar utifrån relevanta vetenskapliga, samhällsliga och etiska aspekter med särskilt beaktande av de mänskliga rättigheterna, i synnerhet barnets rättigheter enligt barnkonventionen, samt en hållbar utveckling.*

Utifrån självvärderingen anser bedömaregruppen att utbildningen, på ett övergripande plan möjliggör och säkerställer målet. Målet behandlas framför allt inom UVK-kurser och VFU-kurser. Lärosätet arbetar med att förmedla kunskap kring målet och för att förbereda studenterna för ett arbete utifrån de principer som de mänskliga rättigheterna, och i synnerhet barnets rättigheter utgår ifrån. Detta gör de bland annat genom kurserna VFU2, som fokuserar på hållbar utveckling och mänskliga rättigheter i relation till den egna yrkesrollen, och i VFU4 där mänskliga rättigheter och likabehandling behandlas. Yrkesetiska aspekter berörs bland annat i kursen *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap* där studenterna har work-shops med dramapedagoger för att göras medvetna om olika normer i klassrummet. Även hållbar utveckling behandlas i utbildningen och en kurs; *Hållbar utveckling med människan i centrum*, läser alla studenter inom utbildningen. Examinationen sker genom närvaro på workshops och inlämning av en individuell skriftlig uppgift. I självvärderingen beskrivs tydligt i vilka kurser respektive mål behandlas, hur examination sker, samt hur olika praktiska moment bidrar till att målet behandlas ur olika perspektiv. Progressionen är tydlig i förhållande till målet och bedömaregruppen anser att målet i sin helhet omhändertas på ett konstruktivt och väl avvägt sätt. Särskilt positivt är den satsning som lärosätet gjort inom området hållbar utveckling.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Utifrån självvärderingen och intervjuerna anser bedömaregruppen att utbildningen generellt har väl utvecklade ramar för arbetet med jämställdhet. De har god uppsikt över antalet studenter och lärare fördelade på kön och i val av kurslitteratur har de en jämn könsfördelning vilket bedömaregruppen ser som positivt. I självvärderingen framkommer att examensmålet som berör jämställdhet behandlas i kurser, kurslitteratur och som perspektiv för analys i en hemtentamen. I kursen *Lärande, utveckling och didaktik 1* hålls föreläsningar om kamratgruppen där frågor om sexualitet, kroppsuppfattning och identitet ingår och i kursen *Sociala relationer, konflikthantering och ledarskap* är fokus på jämställdhet, maktrelationer och individens möjligheter att bli sedd och hörd, vilket även kopplas samman med genusfrågor, tolerans och normpedagogik. Lärosätet beskriver i både självvärdering och intervjuer hur de arbetar med att få alla studenter att bli sedda och lyssnade på, oavsett kön. Studenterna ska veta var de ska vända sig om något inte fungerar som det ska och lärosätet har

utarbetade rutiner vid fall av exempelvis sexuella trakasserier. Sammantaget ger detta bilden av att lärosätet arbetar med jämställdhet på ett välfungerande sätt.

En styrka i utbildningen är att lärosätet arbetar med att få studenterna medvetna om hur elever kan behandlas olika beroende på kön, för att sedan kunna uppmärksamma och motverka detta i sitt eget framtida yrkesliv.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

Utifrån självvärderingen och intervjuerna anser bedömargruppen att det finns formaliserade strukturer och tillvägagångssätt för att följa upp och utveckla utbildningens innehåll, utformning och genomförande, liksom examination. Lärosätet beskriver hur kurser följs upp med kursvärderingar och kursrapporter. Dessa granskas av programledarna och vidare av samordningsnämnden för lärarutbildning (SOL). Styrkor och svagheter analyseras och förslag på utvecklingsområden ges. Utifrån självvärderingen och intervjuerna hade bedömargruppen svårt att utläsa hur studenterna sedan fick del av de förändringar som gjordes till följd av kursvärderingarna. Att återkoppla resultaten av uppföljningen till relevanta intressenter anser dock bedömargruppen vara ett område som kan förbättras i utbildningen då det utifrån intervjuerna framkom att återkopplingen i praktiken varierar och inte alltid fungerar så som tänkt.

Lärosätet identifierar själva ett utvecklingsområde vad gäller att öka svarsfrekvensen på kursvärderingar, vilket även bedömargruppen instämmer i. Även intervjuerna bekräftade att kursvärderingarna ofta har en låg svarsfrekvens vilken även tenderar att bli än lägre ju längre studenten kommer i utbildningen. Av intervjuerna framkom att lärosätet försökt analysera orsakerna, men att det är svårt att få en tydlig bild av vad som gör att få studenter svarar i slutet av utbildningen, utöver att de har lägre intresse av kursvärderingar då. Ett utvecklingsarbete pågår där införandet av schemalagda kursvärderingar, liksom muntliga har diskuterats. Bedömargruppen anser att detta är positivt och nödvändigt för att kunna nå en ökad svarsfrekvens på kursvärderingarna och på så sätt bättre kunna följa upp utbildningen. Att det även pågår ett arbete för att ytterligare följa upp VFU i samverkan med huvudmännen, ser bedömargruppen som positivt och som något som visar att lärosätet arbetar för att utveckla och stärka uppföljningen av utbildningen.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Det framkommer av självvärderingen och intervjuer att lärosätet systematiskt arbetar för att underlätta för studenterna att genomföra utbildningen inom planerad tid. I självvärderingen beskrivs flera olika stödåtgärder både för de högskoleförlagda och de verksamhetsförlagda delarna av utbildningen som är tillgängliga för studenterna. Det framgår också att lärosätet arbetar med behörighetskraven för de gemensamma UVK-kurserna och med anpassning av omexaminationer. I självvärderingen redogör lärosätet för hur analyser av utbildningens genomströmning resulterat i olika åtgärder för att öka studenternas möjligheter att genomföra utbildningen inom planerad studietid, som till exempel tydligare studieguider där studenter och lärare lättare ska se hur utbildningen i sin helhet är sammansatt. Lärosätet har också arbetat med språkutvecklande insatser liksom individuell handledning vid vissa examinationsuppgifter. Här har enheten för akademiskt språk

(ASK) fyllt en viktig funktion och bedömargruppen ser detta som positivt för att studenter ska kunna genomföra utbildningen inom planerad studietid. Även tydligt utformade åtgärdsplaner vid underkänd VFU-kurs och att programstudievägledarna tillsammans med studievägledarna följer upp studenters studieresultat ser bedömargruppen som positivt för att studenter ska stanna kvar i och genomföra utbildningen inom planerad tid. Intervjuerna bekräftade att det arbete som lärosätet lagt ned för att minska avhoppet haft önskad effekt och bedömargruppen anser att lärosätet arbetar med dessa frågor på ett aktivt och välfungerande sätt.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Utifrån självvärderingen framgår det att det finns en systematisk formell struktur för att bjuda in och tillvarata studenternas perspektiv i utvecklingen av utbildningen genom kurs- och programvärderingar. Studenterna finns med i formella påverkans- och beslutsorgan så som programrådet och att lärosätet ser studentmedverkan som en viktig resurs för att säkra utbildningarnas kvalitet. Studenter bjuds in till olika råd och olika träffar och även intervjuerna bekräftade att studenterna har goda möjligheter att aktivt arbeta för att utveckla utbildningen, inte minst genom att det finns en bred representationsnivå som omfattar olika beslutsorgan.

Av självvärderingen och intervjuerna framgår också att lärosätet arbetar aktivt med att utveckla de områden som studenterna lyfter som förbättringsområden i sina kursvärderingar, till exempel att undervisningen i ämnesdidaktik behöver stärkas i vissa ämnen. Bedömargruppen menar att detta visar att lärosätet tar studenternas återkopplingar på allvar, vilket är positivt. Lärosätet arbetar även med en programenkät som studenterna fyller i slutet av sin utbildning där de svarar på frågor om i vilken utsträckning utbildningen gett dem möjligheter att uppnå examensmålen samt vad de anser om utbildningen, vilket bedömargruppen anser vara ett bra koncept för att fånga upp studenternas synpunkter. Lärosätet ska även testa så kallade motivationsintervjuer inför höstterminen 2019 för att stärka och motivera studenterna. Då detta inte är testat än återstår att se vad effekterna blir, men bedömargruppen ser det som ett bra exempel på hur lärosätet prövar olika former för att öka studentinflytandet.

Olika former av mer informell studentpåverkan är också viktigt i utbildningen, menar bedömargruppen, så som möjligheter att ta kontakt med lärare efter undervisningen och att kunna föra samtal som inte är formellt planerade. Att utveckla dessa delar mer i utbildningen anser bedömargruppen vara ett utvecklingsområde för lärosätet.

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Lärosätet ger i självvärderingen och intervjuerna flera konkreta exempel på samverkan med olika företrädare för den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Ett exempel är lärarutbildningens

samverkansråd där det ingår representanter från universitetet, Göteborgs stad, Göteborgsregionen och studentkåren. Representanter från skolhuvudmännen, studentkåren, lärarutbildningen och VFU-handläggare kommer enligt självvärderingen få större inflytande över utvecklingen och organiseringen av VFU i och med det nya VFU-avtal som är under arbete. Dessa exempel på samarbeten mellan lärarutbildningen, staden och regionen ser bedömaregruppen som goda exempel på samverkan med det omgivande samhället.

Även samverkan mellan olika lärarutbildningsprogram sker, bland annat genom samordningsnämnden för lärarutbildning som har en övergripande roll, genom möten mellan programledarna vid de olika programmen och genom programrådets arbete med att relatera kursmål till examensmål. Här menar dock bedömaregruppen att det finns utrymme för ytterligare utvecklingsarbete.

Ett positivt exempel som visar att utbildningen är användbar och att den ger studenten beredskap och verktyg för att möta olika förändringar i arbetslivet, är den planerade kursen om språk- och kunskapsutvecklande arbete som riktar sig mot andraspråksinläring. Ett ytterligare gott exempel är den tidigare omnämnda kursen om hållbar utveckling, vilken utformats i samarbete mellan olika aktörer.

Samlat omdöme utbildningsvetenskaplig kärna

Bedömning med motivering: Tillfredställande

Att bedömningsgrunder är tillfredställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom utbildningsvetenskaplig kärna vägs samman med motsvarande bedömningar inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Det finns en ändamålsenlig variation av lärare med hög vetenskaplig, professionsrelaterad och pedagogisk kompetens. En stor andel av lärarna är disputerade, fast anställda och har forskning i tjänsten. Lärarna inom UVK är många och undervisar på relativt låga procentsatser. Att låta lärare undervisa på högre procentandel inom UVK ser därför bedömaregruppen som ett utvecklingsområde för lärosätet. Ett gott exempel på hur pedagogisk kompetens utvecklas i utbildningen är det meriteringsprogram lärosätet har för att stärka högskolepedagogisk kompetens. Att låta fler lärare ingå i detta program och att tydliggöra vilka strategier det finns för den övergripande kompetensförsörjningen inom UVK på både kort och lång sikt, ser bedömaregruppen som utvecklingsområden.

Det finns en stark vetenskaplig miljö med en rad centrumbildningar och forskargrupper. Den professionsinriktade miljön stärks av forskarskolan Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning där doktorander med tjänst inom skolverksamhet också forskar i ämnen som är relevans för utbildningen. Att synliggöra den forskning som bedrivs med relevans för utbildningen för studenterna ser bedömaregruppen som ett utvecklingsområde. En styrka i utbildningen är att det finns en tydlig genomgående progression i kurserna. Detta är något lärosätet arbetat mycket med vilket bedömaregruppen ser som positivt.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Studenterna får i två kurser i UVK möta vetenskapsteorier och metoder. Kunskapen ska därefter fördjupas i ämnena och de självständiga arbetena. Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet berörs i kurser inom UVK och examineras också där. Ett utvecklingsområde är att ännu tydligare knyta samman UVK-kurserna till ämnena. Bedömningen blir att UVK tydligt bidrar till detta mål men att UVK ensamt inte kan tillgodose hela målet då fördjupningen ska ske i ämnena.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt över forskningsresultat uppfylls. Bedömggruppen anser att målet nås genom studier i såväl UVK som inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU). Att progressionen är tydlig ser bedömggruppen som särskilt positivt. Bedömningen blir att UVK tydligt bidrar till detta mål men att UVK ensamt inte kan tillgodose hela målet då fördjupningen ska ske i ämnena.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls, men förmågan är främst förlagd till VFU och ämnena. I UVK-kurserna är fokus i första hand på hur studenterna ska utveckla kunskap om didaktik och ämnesdidaktik och inte på hur de ska utveckla förmågan att tillämpa den. Bedömningen blir därför att UVK inte ensamt tillgodoser detta mål då all VFU är förlagd till ämnena och målet därför bedöms där.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls. Målet uppfylls dels inom VFU-kurserna som alla är förlagda till ämnena, dels inom UVK där målet behandlas i kurser inom specialpedagogik och bedömning och betygsättning. Målet säkerställs genom examination. Ett utvecklingsområde är att tydligare integrera moment där studenter i praktiken får lära sig att planera undervisning för elever med olika behov, så som vuxna elever, elever med inlärningssvårigheter eller de med särskild begåvning. Att även säkerställa att VFU-handledaren har tillräckliga förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag, framför allt för att handleda studenten och ha tillräckligt goda kunskaper i bedömning av studentens prestationer under VFU för att studenten ska få ett rättvist omdöme, är ytterligare ett område som bedömggruppen anser behöver utvecklas i utbildningen. UVK bidrar tydligt till att uppfylla detta mål men kan inte ensamt tillgodose hela målet då delar av målluppfyllelsen sker i ämnena, i synnerhet inom VFU.

Målet om bedömningar utifrån relevanta aspekter samt hållbar utveckling uppfylls. Målet behandlas i kurser inom UVK och VFU och säkerställs genom examination. Det finns en tydlig progression och särskilt positivt är den satsning lärosätet gjort inom området hållbar utveckling.

Ett jämställdhetsperspektiv finns väl integrerat i utbildningen och behandlas i kurser, kurslitteratur och som perspektiv för analys i en hemtentamen. Litteraturlistor granskas utifrån könsfördelning och lärosätet har god uppsikt över hur könsfördelningen ser ut. En styrka i utbildningen är att lärosätet arbetar med att få studenterna medvetna om hur elever kan behandlas olika beroende på kön, för att sedan kunna uppmärksamma och motverka detta i sitt eget framtida yrkesliv.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling bedöms som tillfredsställande och det finns formaliserade strukturer och tillvägagångssätt för att följa upp och utveckla utbildningens innehåll, utformning och genomförande, liksom examination. Kursvärderingar görs, men ett utvecklingsområde är att tydligare återkoppla vilka förändringar som görs till följd av dessa till studenterna. Ett annat utvecklingsområde

är att fortsätta arbeta för att fler besvarar de kursvärderingar som görs då svarsfrekvensen är låg. Det pågår ett arbete för att ytterligare följa upp VFU i samverkan med skolhuvudmännen, vilket bedömgårgruppen ser som positivt för att utveckla och stärka uppföljningen av utbildningen. Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid. Analyser av kvarvaro görs och lärosätet har arbetat med att minska avhopp, vilket bedömgårgruppen ser som positivt. Det finns även olika stödåtgärder för de studenter som behöver det.

Studenterna får möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande och finns representerade i formella påverkans- och beslutsorgan. Studenterna bjuds även in till olika råd och träffar och deras åsikter från kursvärderingar tas omhand. Motivationsintervjuer ska testas under hösten 2019 för att stärka och motivera studenterna, vilket bedömgårgruppen ser som ett gott exempel på hur lärosätet arbetar med att på olika sätt öka studentinflytandet. Att utveckla de mer informella möjligheterna till påverkan, till exempel genom att kontakta lärare efter undervisning, ser bedömgårgruppen som ett utvecklingsområde.

Utbildningen är användbar och ger studenten verktyg för att möta förändringar i arbetslivet. Ett gott exempel på detta är den planerade kursen om språk- och kunskapsutvecklande arbete som riktar sig mot andraspråksinläring. Lärosätet ger exempel på samverkan med olika företrädare för VFU vilket bedömgårgruppen ser som goda exempel på samverkan med det omgivande samhället. Ett ytterligare gott exempel är en kurs om hållbar utveckling, vilken utformats i samarbete mellan olika aktörer.

Ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal

Bedömning med motivering: *Antalet lärare och deras sammantagna vetenskapliga/konstnärliga, professionsrelaterade och pedagogiska kompetens är inte adekvat och står inte i proportion till utbildningens volym, innehåll och genomförande på kort och lång sikt.*

Fördelningen mellan vetenskaplig och konstnärlig personal på lektorsnivå och högre befattning är 50–50 procent och adjunkterna utgör två tredjedelar av personalen. Fördelningen av adjunkter med och utan bildlärarexamen, är 60–40 procent. Många har erfarenheter som lärare från grundskola, gymnasieskola och folkhögskola, men den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen brister. De flesta lärare är även verksamma konstnärer. Kombinationen att både vara bildlärare och konstnär ger enligt bedömgårgruppen goda förutsättningar för en välbalanserad utbildning. Det tillför att aktuella konstnärliga projekt, erfarenheter och kvaliteter kan berika utbildningen. De flesta av lärarna har genomgått högskolepedagogiska kurser, vilket bedömgårgruppen anser är positivt.

Genom att betona den konstnärliga inriktningen i utbildningen får den vetenskapliga ämnesdidaktiska och utbildningsvetenskapliga kompetensen mindre utrymme, vilket bedömgårgruppen ser som en brist. Kopplingen mellan utbildningsvetenskaplig kärna (UVK) och ämnes- och ämnesdidaktiska studier verkar vara svag. Den allmäntdidaktiska och vetenskapsteoretiska utbildningen bedrivs inom UVK-kurserna och det ämnesrelaterade innehållet är förlagt till verksamhetsförlagd undervisning (VFU) och det självständiga arbetet. Hur de olika delarna integreras är otydligt för bedömgårgruppen. Den svaga kopplingen förstärks troligen av att ingen från lärarlaget i bild är verksam inom UVK.

Bedömargruppen anser att en integrering av såväl utbildningsvetenskap, ämnesdidaktik som ämnesstudier ska vara rådande, att så är fallet framgår inte av det samlade underlaget.

Den strukturella inriktningen vid institutionen, där en konstnärlig betoning dominerar på bekostnad av det vetenskapliga ämnesdidaktiska, är enligt bedömargruppen olycklig. En balans mellan dessa ska finnas representerad inom både lärarnas kunskapsområden och inom deras akademiska kompetens. Även om det vid intervjuerna framkom att lärosätet tycker att balansen mellan den konstnärliga och vetenskapliga kompetensen är god, kvarstår bedömningen att det saknas disputerad personal med ämnesdidaktisk inriktning mot bildämnet. Trots att det enligt självvärderingen pågår ett utvecklingsarbete utifrån breddning av bildforskningsfältet för att stärka den vetenskapliga grunden i utbildningen, anser bedömargruppen att det inte är tillräckligt.

Bedömargruppen rekommenderar institutionen att intensifiera arbetet med att stärka den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen och att införliva detta i den långsiktiga planeringen av kompetensförsörjningen, för att skapa bättre förutsättningar för studenterna att kunna genomföra utbildningen. Bedömargruppen anser att fördelningen och balansen mellan lärarkompetenserna brister. I självvärderingen framkommer det inte något om personalförsörjning på lång sikt. Vid intervjuerna hänvisades kompetensförsörjningen på sikt till försörjningsplanerna inom fakulteten. En rekommendation är också att stärka samverkan mellan personal inom utbildningens olika delar.

Utbildningsmiljö

Bedömning med motivering: *Det finns en för utbildningen vetenskaplig/konstnärlig och professionsinriktad miljö och verksamheten bedrivs så att det finns ett nära samband mellan forskning och utbildning.*

Utbildningen samverkar med andra institutioner och personalen deltar i konferenser och i relevanta nätverk för en välfungerande vetenskaplig, konstnärlig och professionsinriktad miljö. En styrka är att forskarskolan Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning (CUL) samverkar med Högskolan för scen och musik (HSM) och med BVK inom Högskolan för design och konsthantverk om forskarutbildningsämnet estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap. Detta kommer utbildningen till del genom att CUL-doktorander deltar i undervisningen, vilket bidrar till goda samband mellan forskning och utbildning. Bedömargruppen ser också att den nya licentiatsforskerskolan som beskrivs i självvärderingen kan stärka sambandet mellan forskning och utbildning ytterligare. De forskningsområden som finns företrädna inom institutionen bildar en komplex karta av relevanta kunskapsområden. Studenterna får ta del av forskning genom att till exempel delta i fredagsföreläsningar med interna och externa inbjudna forskare och genom aktuell kurslitteratur. I beskrivningen av verksamheten betonas däremot den konstnärliga och kulturella delen, till exempel med utställningsverksamhet för studenterna.

Självvärderingen nämner inte vilken tillgång utbildningen har till funktionella lokaler. Utbildningen har infört "verkstadsveckor" när studenterna får tillgång till verkstäder. Detta framstår för bedömarna som en alltför marginell förbättring mot bakgrund av den kritik som framkom under intervjuerna om avsaknaden av verkstäder som är lämpade för bildlärarundervisning. Det nämndes även att studenterna framöver ska kunna använda konsthögskolan Valands verkstäder. Bedömargruppen ser en svaghet i studenternas tillgång till egna verkstäder och bedömer att det kan bli svårigheter med att samutnyttja lokaler tillsammans med andra utbildningar. Bedömargruppen rekommenderar därför

att utbildningen aktivt och skyndsamt verkar för att få fram eller i högre grad tillgängliggöra funktionella verkstäder för bildstudenterna.

Trots dessa svagheter bedöms miljön som tillräcklig för att säkerställa ett nära samband mellan forskning och utbildning.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen kunskap och förståelse

Bedömning med motivering: *Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar sådana ämneskunskaper som krävs för yrkesutövningen, inbegripet såväl överblick över ämnesstudiernas huvudområde som fördjupade kunskaper inom vissa delar av detta område och insikt i aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete.*

Vid institutionen samläser studenterna med gymnasieinriktningen i tre kurser på grundläggande nivå. Där skapas den grund av kunskaper som en bildlärare behöver i sin yrkesprofession, oavsett inriktning. Samläsningen är en styrka för det gemensamma lärandet och de större studentgrupperna ger en kritisk massa i utbildningen. Samtidigt ställer samläsning extra krav på lärarnas kompetens och på att kunna anpassa studierna gentemot de olika målgrupperna. Att anpassa undervisningen efter elevgrupperna är eftersträvansvärt, och enligt självvärderingen har ett utvecklingsarbete inom bilddidaktik påbörjats i lärarkollegiet med inriktning mot det stadiespecifika, vilket bedömargruppen ser som positivt.

Studenterna får undervisning i grundläggande mediespecifika tekniker. Lärosätet redogör i självvärderingen även för flera nedslag i utbildningen som tar upp innehåll kopplat till lärares framtida yrkesliv, exempelvis historik, grundläggande teorier och begrepp, bildanalys, regelverk och kursplaner. Studenterna arbetar också med dokumentation av beprövad erfarenhet. Positiva exempel framkommer, som i arbetet med ett moment knutet bland annat till lagar, regler, identitet och etik. Här används konstnärlig gestaltning som undersökande metod. En uppgift om makt knyts till litteratur och lektionsförslag. Examination sker genom muntliga seminarier, reflekterande och dokumenterande blogg samt bedömningsmatriser.

Enligt självvärderingen tränar studenterna både digital kompetens och skrivande genom ett arbete med en blogg. Vid intervjuerna sågs examinationen av bloggarna ske på varierande sätt, och att bloggen examinerar delmål, inte hela kursmål. Även om forskning och utvecklingsarbete i självvärderingen sågs knyta an till bloggarna och övningarna, framkom i intervjuerna att bedömningen ofta stannar vid individuella erfarenheter och reflektioner och därmed blir mindre adekvat. Bedömargruppen ifrågasätter inte bloggarnas funktion men rekommendera utbildningen att omarbeta och förtydliga riktlinjerna och syftet med bloggarna och kraven vid examination. Självvärderingen presenterar en lista med förväntade studieresultat (FSR), utöver exemplen som omfattar kombinationer av ämneskunskaper i bild och läraryrket.

Eftersom endast ett självständigt arbete ingår i underlagen baserar sig bedömningen av måluppfyllelse i huvudsak på självvärdering och intervjuer. Arbetet visar dock på hög måluppfyllelse och bekräftar bedömningen av de andra underlagen att hög måluppfyllelse möjliggörs och säkras. Bedömargruppen rekommenderar ändå institutionen att göra en översyn av balansen mellan

utbildningens konstnärliga och vetenskapliga delar, och säkerställa närheten till läraruppdraget och därmed förvalta de goda förutsättningarna som finns.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad kunskap om vetenskapsteori samt kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder, och visar kunskap om relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet och dess betydelse för yrkesutövningen.

Utbildningen beskriver i självvärderingen att måluppfyllelsen delvis säkras inom UVK och delvis inom det självständiga arbetet. Här anger institutionen utbildningens utmaning: att få de olika delarna av utbildningen att hänga samman. Bedömggruppen instämmer i det behov av utvecklingsarbete lärosätet identifierat i självvärderingen, att det är nödvändigt för studenterna att bättre kunna behärska både kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder. På ett trovärdigt sätt visar det en medvetenhet om betydelsen av vad lärosätet behöver förbättra. Lärosätet argumenterar samtidigt för att kvantitativa metoder även ingår i visuella metoder, men hur de konkret kan arbeta med frågan framgår inte av det samlade bedömningsunderlaget.

Självvärderingen beskriver att studenterna gör en forskningsöversikt och tränar vetenskapligt skrivande samt tar ställning till etiska frågor. De lär sig värdera och bedöma sin egen insats i "relation till ämnets huvudområde, komplexa frågeställningar och medstudenternas självständiga arbeten". Metoder som omnämns är i hög grad gestaltande. Relationen mellan det medieneutrala och mediespecifika ingår som en viktig del av utbildningen, vilket bedömnarna betraktar som en styrka. Det finns en pågående progressiv diskussion mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket behandlas på många sätt genom hela utbildningen. Bedömggruppen ser också en styrka i att studenterna får arbeta fram egna problemformuleringar för att sedan undersöka dem med relevanta metoder.

Bedömggruppen anser att utbildningen säkerställer måluppfyllelse. Eftersom endast ett självständigt arbete ingår som underlag baserar sig bedömningen av måluppfyllelse i huvudsak på självvärderingen och intervjuerna. Arbetet visar dock på hög måluppfyllelse och bekräftar bedömggruppens bedömning. Det visar relevant genomgång av vetenskapsteorier och metodmedvetenhet. Relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet finns genom presentation av tidigare forskning samt genom studiens analyser.

Ändå ser bedömggruppen behovet av det utvecklingsarbete som institutionen har initierat och att utöka det till att omfatta fler punkter än bara kvantitativa metoder inom visuell forskning. Främst gäller det vikten av att aktivt behandla en vetenskapligt förankrad ämnesdidaktik samt anknyta till utbildningsvetenskap och allmäntdidaktik i den utbildning som är förlagd till bildlärarinstitutionen. Det skulle komplettera den konstnärliga inriktningen till att även omfatta utbildningsvetenskap och dess relevanta metoder.

Måluppfyllelse av examensmål i kunskapsformen färdighet och förmåga

Bedömning med motivering:

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar fördjupad förmåga att kritiskt och självständigt tillvarata, systematisera och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta

forskningsresultat för att därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen, ämnesområden och ämnesdidaktik.

I självvärderingen framhålls att målet framför allt behandlas i kurserna inför det självständiga arbetet och under sista delen av den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU), men även generell utbildningsvetenskapligt och ämnesdidaktiskt inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK). I sina självständiga arbeten förväntas studenterna utgå från frågeställningar som är knutna till ett ämnesdidaktiskt eller utbildningsvetenskapligt forskningsfält. Lärosätet tillskriver sig en kritisk medvetenhet om att strukturen runt hela utbildningen särskiljer de allmänna och ämnesspecifika delarna och att det är problematiskt. Inriktningen på kurserna inför skrivandet av det självständiga arbete har därför omarbetats från ett strikt ämnesfokus till ett ämnesdidaktiskt fokus, en åtgärd som bedömaregruppen ser som både positiv och nödvändig.

Lärosätet fäster också vikt vid att studenterna tränas i reflektion och kritiskt granskande av den egna läroprocessen. Detta sker genom metoderna dokumentation och blogg. Det senare är en arbetsform som, från vad som framkom under intervjuerna, kan behöva reformeras till exempel genom tydligare kravspecifikationer och bedömningsgrunder, eftersom synpunkter om att lärarnas personliga tyckande vid bedömning framstod som dominerande utifrån intervjuerna. Av självvärderingen framkommer, enligt bedömaregruppen, även att utbildningen aktivt arbetar med digitalisering och bilder, vilket har beröringspunkter med elevernas bildhantering, upphovsrätt och bedömning och utvecklingsarbeten i skolan.

Eftersom endast ett självständigt arbete ingår som underlag baserar sig bedömningen av måluppfyllelse i huvudsak på självvärdering och intervjuer. Arbetet visar dock på hög måluppfyllelse och utmärks av hög reflexivitet och relativt gott kritiskt förhållningssätt till egna resultat och tidigare forskning. Studien bidrar till utveckling av yrkesutövningen.

Utbildningen möjliggör genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att tillämpa sådan didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik som krävs för undervisning och lärande inom det eller de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser.

Utifrån självvärderingen var det något oklart var UVK- och VFU-kurserna låg i förhållande till ämnesstudierna, men detta förtydligades vid intervjuerna. Efter intervjuerna anser därför bedömaregruppen att kursstrukturen inom UVK och VFU ger ett genomtänkt intryck och att examinationerna har en progression. I självvärderingen finns en beskrivning av att ämnesdidaktiken behandlas och examineras i bildkurser, till exempel genom lektionsplaneringar.

Lärosätet framhåller att ett pågående utvecklingsområde är att följa upp och integrera UVK-kursernas allmändidaktiska innehåll och knyta UVK-kursernas kunskapsinnehåll till bildkurserna för att möjliggöra diskussioner om allmändidaktiska konsekvenser för ämnesdidaktiken, gruppdynamiska processer, etik och mångfald. Bedömaregruppen ser ett behov av att intensifiera integreringen av det allmändidaktiska perspektivet, eftersom måluppfyllelsen är central för studenternas kommande yrkesutövning.

Av underlagen framgår inte hur transformeringen av det konstbaserade kunskapsområdet sker, från konstnärlig forskning till en ämnesdidaktisk kunskap för yrkespraktiken. Inga konkreta exempel ges

för hur studenterna stöds i möjlighet att genomföra detta. Att kunna använda teorier och metoder inom konstbaserad kunskap tillsammans med en ämnesdidaktiskt och ett utbildningsvetenskapligt perspektiv inom undervisning är centralt för undervisning och lärande inom de ämnen som utbildningen avser och för den verksamhet i övrigt som utbildningen avser. Trots svagheter när det gäller innehåll kring ämnesdidaktik och metodik anser bedömarna att måluppfyllelsen säkras, men ett utvecklingsområde för lärosätet är att aktivt arbeta för att ämnesdidaktik och metodik ska vara en integrerad del av ämnesstudierna.

Utbildningen möjliggör inte genom sin utformning och sitt genomförande, samt säkerställer inte genom examination, att studenten när examen utfärdas visar förmåga att självständigt och tillsammans med andra planera, genomföra, utvärdera och utveckla undervisning och den pedagogiska verksamheten i övrigt i syfte att på bästa sätt stimulera varje elevs lärande och utveckling.

Måluppfyllelsen hanteras framför allt i VFU-kurserna men berörs även inom UVK. Inom bild bidrar ämneskurserna bland annat med VFU-kurs 1, styrdokument, VFU 2 ämnesdidaktik och VFU 3 planering av bildundervisning. I VFU-kurs 4 fokuserar studenterna på bildämnet och dess pedagogiska, didaktiska och metodiska kunskaper. En styrka som bedömarna uppfattar är den progression och tydliga struktur som VFU-kurserna har. Vid intervjuerna framkom att strukturen inom VFU-kurserna är ett resultat av programrådets arbete.

Praxiskunskaper och erfarenheter måste däremot även finnas inom ämnesutbildningen, en integrering som gör ämnesstudierna relevanta. Bedömggruppen ställer sig frågande till om institutionen tar tillräckligt ansvar för ämnesinnehållet i VFU-kurserna, eller om ansvaret vilar för tungt på programrådets struktur. Vid intervjun framkom ett glapp mellan informationen om innehållet i de välplanerade VFU-kurserna och hur de sedan praktiskt iscensätts. Även om styrdokumentet i hög grad omfattar hur VFU ska genomföras så brister själva genomförandet, vilket framgår intervjuerna. Framförallt ställer sig bedömggruppen kritisk till hur transformeringen av den konstbaserade kunskapen till tillämpbar kunskap i skolans undervisning sker. Den kunskapen är central för att kunna planera, genomföra, utvärdera samt utveckla undervisningen och den pedagogiska verksamheten. Utifrån detta ser bedömggruppen sammantaget brister i uppfyllande av målet när det gäller att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande.

Jämställdhet

Bedömning med motivering: *Ett jämställdhetsperspektiv beaktas, kommuniceras och förankras i utbildningens innehåll, utformning och genomförande.*

Enligt självvärderingen ingår moment om jämställdhet som i de flesta VFU-kurserna, och lärosätet exemplifierar även en integrering utifrån arbetet i några bildkurser. Till exempel ingår det i en skriftlig examination att reflektera utifrån värdegrundsarbete, normkritik och demokrati om erfarenheter från praktiken. Självvärderingen tar även upp kurslitteratur där jämställdhet uttryckligen förekommer. I en bildkurs får studenterna studera och reflektera över rättsliga perspektiv, bedömning och betygssättning samt värdering kopplade till ämnet i relation till jämställdhet. Däremot framkom det även vid intervjuerna att studenterna saknar utbildning i verktyg som hjälper dem att aktivt arbeta med jämställdhet i skolan. Bedömggruppen ser det som ett utvecklingsområde.

Enligt självvärderingen pågår kollegiala samtal som tar upp frågor om jämställdhet, och under 2018 höll fakulteten bland annat en workshop om breddad rekrytering. Samtidsdebatten om #metoo uppmärksammades aktivt av flera lärare på utbildningen, bland annat med en performance som genomfördes på en personaldag för hela institutionen. Vid lärosätet genomförde hela ämneslärarprogrammet en anonym studentenkät 2017 i samband med #metoo. Trots relativt positiva svar togs en konkret handlingsplan för jämställdhetsintegrering fram. Lärosätet har även en handlingsplan för diskrimineringsärenden under VFU. Bedömggruppen är positiv till båda åtgärderna.

Ett utvecklingsarbete har också genomförts med att studera hur antagningsprovet kan förändras för att nå bredare studentgrupper. Arbetet fortsätter med bearbetningar av tilltal och utformning av arbetsproverna, ett intressant angreppsperspektiv på rekryteringsfrågor enligt bedömggruppen. Ingen förändring har ännu uppnåtts, de är fortfarande 80 procent kvinnor och 20 procent män som söker till utbildningen samt få studenter med annan bakgrund än etniskt svensk.

Hur ämnesundervisningen rent konkret arbetar med kön och jämställdhetsperspektivet i relation till visuella kunskapsformer som färg, form och representation framkommer inte heller. Vid intervjuerna gav lärosätet exempel på undervisning där makt och intersektionalitet tematiseras, något som även bearbetas genom bildanalyser, och menade att ämnet är angeläget att arbeta med. Bedömggruppen anser dock att bedömningsgrunden är tillfredställande.

Uppföljning, åtgärder och återkoppling

Bedömning med motivering: *Utbildningens innehåll, utformning, genomförande och examination följs systematiskt upp. Resultaten av uppföljningen omsätts vid behov i åtgärder för kvalitetsutveckling och återkoppling sker till relevanta intressenter.*

I självvärderingen framträder ett tydligt system för kvalitetsarbete, utvärdering och uppföljning vid lärosätet. Utifrån identifierade utvecklingsområden inom programrådets fokusgrupper presenteras de för Samordningsnämnden för lärarutbildningen (SOL) för att i dialog med institutionerna komma fram till konkreta åtgärdsplaner. Exempel ges även på kvalitetsutveckling, vilket har skett med utformningen av en ny kurs om hållbar utveckling. Kursen är obligatorisk för samtliga lärarstudenter.

Även kurserna inom verksamhetsförlagd utbildning (VFU) följs upp systematiskt i form av kursrapporter. Där identifierar lärosätet ett behov av att de medverkande skolhuvudmännen och VFU-skolorna ska vara mer delaktiga. Lärosätet har utvecklat organisationen för kvalitetsuppföljning, som åtgärdar problemet genom att de olika programmen har VFU-samverkansgrupper med representanter från lärosätet och medverkande skolhuvudmän. Ett uttalat syfte med VFU-samverkansgrupperna är också att stärka kopplingen mellan den högskoleförlagda delen och den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Bedömggruppen ser positivt på dessa insatser.

En svag länk som lärosätet tar upp är den låga svarsfrekvensen på studenternas enkätsvar. Åtgärder har satts in för att öka deltagandet, till exempel är utveckling av schemaläggning av enkäterna, införandet av muntliga utvärderingar samt en programdialog i mitten och en enkät i slutet av utbildningen. Bedömggruppen anser därmed att lärosätet aktivt arbetar för en ökad svarsfrekvens. Programrevideringar sker löpande, bland annat utifrån programrådets förslag. Kvalitetsuppföljning sker också löpande med VFU-skolor i samråd med programstudievägledare som även har hand om olika stödfunktioner för studenterna. Återkoppling till studenterna sker via studentrepresentanterna i

råden och studentkåren. Utöver detta framhåller lärosätet att studenterna har muntliga och skriftliga utvärdering med den kursansvariga och ytterligare en ämnesutvärdering under sista terminen. Återkoppling sker då till lärolaget, studierektorn och den ämnesansvariga.

Vid intervjuerna framkom kritik mot att återkopplingen till studenterna fungerar dåligt. Bedömaregruppen anser att utbildningen och lärosätet bör åtgärda det, utöver att arbeta med att öka svarsfrekvensen. Bedömaregruppen anser att aktiv återkoppling på sikt kan påverka svarsfrekvensen positivt.

Lärosätet verkar för att studenten genomför utbildningen inom planerad studietid.

Enligt självvärderingen verkar institutionen för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid. Programrådet tar initiativ till åtgärder som förväntas underlätta för studenterna att genomföra sina studier inom utsatt tid. Ett exempel på detta är en revidering av behörighetskraven för programmets gemensamma kurser. I revideringen beaktades förbättrad information till studenterna om deras möjlighet till omexamination och studieuppehåll, dessutom ett förtydligande av progressionen mellan programmets olika kurser.

Bedömaregruppen anser att det är positivt att lärosätet gör en ämnesutvärdering sista terminen med studenterna. Synpunkterna sammanställs av den ämnesansvariga och återkopplas till lärolaget och studierektorn. Detta skapar en överblick över studiegången och hur den fungerar. Lärosätet beskriver i självvärderingen de stödfunktioner som finns för studenter med olika funktionsvariationer. De följs också upp av den ämnesansvariga och forum med möjlighet att upprätta alternativ studiegång. Studenter med dyslexi har tillgång till olika stödfunktioner och till exempel inläst kurslitteratur.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Studentperspektiv

Bedömning med motivering: *Studenten ges möjlighet att ta en aktiv roll i arbetet med att utveckla utbildningens innehåll och genomförande.*

Lärarna arbetar aktivt med att uppmuntra studenterna att delta i de beslutande organ där de kan vara med och utveckla utbildningen. Utbildningen ger också information om kontaktpersoner och studievägledare till studenterna. Studentrepresentanter utses till kollegiemöten som hålls ett par gånger per termin. I självvärderingen anges att studentkåren träffar prefekten och att studenterna har representanter i råd, arbetsmiljögrupper och vid rekrytering. Vid intervjuerna framkom dock kritik mot lärosätet och ett intresse att lyssna och återkoppla på kritiska synpunkter som studenterna har fört fram. De programansvariga vid lärosätet uppges dock ha mottagit kritiken på ett positivt sätt.

Lärosätet nämner de utmaningar som finns med att få studenter intresserade av att delta. Informella forum iscensätts redan enligt självvärderingen av lärolaget för bättre kontakt med studenterna. Forumen ordnar gemensamma aktiviteter, bland annat frukostar där lärare och studenter umgås. Bedömaregruppen är positiv till dessa initiativ och uppmanar samtidigt lärosätet att utarbeta fler forum i samarbete med studenterna.

Enligt självvärderingen fick studenterna möjlighet att aktivt delta vid kursrevideringen 2017 genom representanter och i informella sammanhang. Studievägledarna vid utbildningen ordnar också

Ämnets dag som omfattar gemensamma föreläsningar. År 2017 var temat normkritik och 2018 digitalisering, i samverkan med slöjddämnet

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Arbetsliv och samverkan

Bedömning med motivering: *Utbildningen är utformad och genomförs på sådant sätt att den är användbar och utvecklar studentens beredskap att möta förändringar i arbetslivet. Relevant samverkan sker med det omgivande samhället.*

Enligt självvärderingen sker samverkan internt inom lärosätet, där ett exempel är den programgemensamma kursen *Hållbar utveckling med människan i centrum*. Extern samverkan mellan bildläroutbildningar sker med Aalto universitet, Aalborg och Umeå universitet. Utbildningen är medlem i InSEA (International Society for Education through Art) och samarbetar även med lärarutbildningar på Färöarna genom lärar- och studentutbyte. Placeringar inom den verksamhetsförlagda utbildningen (VFU) har även skett i Tokyo och Köpenhamn. Studenter, gamla som nya, har varje år nätverksträffar med inbjudna föreläsare och samtal om aktuella ämnen med bland annat politiker, Skolverket och konstnärer. Lärosätet har också byggt upp ett kontaktnät genom en Facebookgrupp med över 1 000 aktiva bildlärare.

Institutionen har i samarbete med Skolverket utvecklat de nationella bedömningsstöden i bild för grundskolans inriktning mot årskurs 4–6 och 7–9. Då deltog även lärare ute i skolorna och alumner. Samarbetet med Angeredsgymnasiet har förutom VFU-placeringar inneburit produktion av kartläggningmaterial för nyanlända och förberedelseklasser. Även detta har skett i samverkan med Skolverket.

Utvecklandet av bedömningsstödet ser bedömargruppen som positivt och därutöver även arbetet och utvecklingen av den gemensamma kursen om språk och kunskapsutveckling knutet till andraspråk och flerspråkighet för att stärka studenternas kompetens att arbeta med elever från andra länder. Vid intervjuerna framkom det att lärosätet kommer att behandla flerspråkighet inom en kärnkurs under en temavecka hösten 2019.

Samlat omdöme ämnes- och ämnesdidaktiska studier

Bedömning med motivering: *Inte tillfredsställande*

Att bedömningsgrunder är tillfredsställande eller inte och att mål uppfylls eller inte inom ämnes- och ämnesdidaktiska studier vägs samman med motsvarande bedömningar inom utbildningsvetenskaplig kärna. Denna sammanvägning framgår i det samlade omdömet för examenstillståndet, det vill säga för utbildningen i sin helhet.

Bedömningsgrunden personal är inte tillfredsställande eftersom bedömargruppen kan konstatera en obalans mellan lärarkompetenserna. Genom att betona den konstnärliga inriktningen i utbildningen får den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen mindre utrymme, vilket bedömare ser som en brist. Bedömargruppen rekommenderar utbildningen att stärka den vetenskapliga ämnesdidaktiska kompetensen och att införliva detta i den långsiktiga planeringen av kompetensförsörjningen.

Det finns en tillfredställande utbildningsmiljö med samband mellan utbildning och forskning. Utbildningen samverkar med andra institutioner, deltar i konferenser och olika nationella och internationella nätverk samt samverkar med en forskarskola. Det finns en svaghet när det gäller studenternas tillgång till egna verkstäder och att det kan bli svårigheter med att samutnyttja lokaler tillsammans med andra utbildningar. Bedömaregruppen rekommenderar ändå lärosätet att aktivt verka för egna funktionella verkstäder.

Målet om ämneskunskaper för yrkesutövningen, inbegripet aktuellt forsknings- och utvecklingsarbete uppfylls. Undervisningen omfattar många olika tekniker som utifrån beskrivningarna borgar för en god utbildning. Bedömaregruppen rekommenderar institutionen att göra en översyn av balansen mellan den konstnärliga och vetenskapliga inriktningen på utbildningen och att säkerställa närheten till läraruppdraget, för att förvalta de goda förutsättningarna som kommit fram.

Målet om vetenskapsteori och forskningsmetoder samt relationen mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet uppfylls. Bedömaregruppen anser att utvecklingsarbetet som pågår med att stärka studenternas kunskaper i kvalitativa och kvantitativa forskningsmetoder är positivt. Relationen mellan det medieneutrala och mediespecifika ingår som en viktig del av utbildningen, vilket bedömarena betraktar som en styrka. Det medger en pågående progressiv diskussion mellan vetenskaplig grund och beprövad erfarenhet, vilket behandlas på många sätt genom hela utbildningen. Ytterligare en styrka är att studenterna arbetar fram egna problemformuleringar för att sedan undersöka dem med relevanta metoder. Ett utvecklingsområde är att relevanta vetenskapliga metoder även bör behandlas i den ämnesförlagda utbildningen och därmed komplettera den konstnärliga inriktningen.

Målet om att kritiskt och självständigt tillvarata och reflektera över egna och andras erfarenheter samt relevanta forskningsresultat uppfylls. Måluppfyllelsen sker framför allt inom kurserna inför det självständiga arbetet där studenterna ska utgå från frågeställningar som är knutna till ett ämnesdidaktiskt eller utbildningsvetenskapligt forskningsfält. Studenterna tränas i reflektion och kritiskt granskande av den egna läroprocessen genom metoderna dokumentation och blogg. Utbildningen arbetar också aktivt med digitalisering och bilder, vilket har beröringspunkter med elevernas bildhantering, upphovsrätt och bedömning och utvecklingsarbeten i skolan. Bedömaregruppen rekommenderar dock lärosätet att se över balansen mellan konstnärlig och utbildningsvetenskaplig forskning och förankring i skolans verksamhet.

Målet om att tillämpa didaktik och ämnesdidaktik inklusive metodik uppfylls. Måluppfyllelse sker bland annat genom VFU-kurserna och kurser inom UVK. VFU har en tydlig struktur och progression och ytterst är ämnesinstitutionen ansvarig för dessa. Det finns också exempel på hur ämnesdidaktiken behandlas och examineras i bildkurser genom lektionsplaneringar. Trots svagheter när det gäller tydligt innehåll kring ämnesdidaktik och metodik anser bedömarena att måluppfyllelsen säkras, men ett utvecklingsområde för lärosätet att aktivt arbeta för att ämnesdidaktik och metodik ska vara en integrerad del av ämnesstudierna samt intensifiera integreringen av det allmäntdidaktiska perspektivet.

Målet om att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet i syfte att stimulera varje elevs lärande uppfylls inte. Det finns ett glapp mellan informationen om innehållet i de välplanerade VFU-kurserna och hur de sedan praktiskt iscensätts. Bedömarena ställer sig frågande till hur transformeringen av det konstnärliga kunskapsområdet sker, från konstnärlig forskning till en

ämnesdidaktisk kunskap för yrkespraktiken. Det är något som inte konkret framkommer i underlagen, vilket föranleder omdömet bristande måluppfyllelse när det gäller att utveckla undervisning och pedagogisk verksamhet för att stimulera varje elevs lärande.

Ett jämställdhetsperspektiv ingår i de flesta VFU-kurserna och utbildningen ger exempel på en integrering utifrån arbetet i några bildkurser. I en bildkurs studeras och reflekteras över rättsliga perspektiv, bedömning och betygssättning samt värdering kopplade till ämnet i relation till jämställdhet, något bedömggruppen ser som positivt. Det saknas dock moment som ger studenterna verktyg för att bedriva ett aktivt jämställdhetsarbete i skolan. Bedömggruppen ser det som ett angeläget utvecklingsområde för utbildningen men anser ändå att jämställdhetsperspektivet är tillfredställande.

Det finns ett tydligt system för kvalitetsarbete, utvärdering och uppföljning vid lärosätet. Utifrån identifierade utvecklingsområden inom programrådets fokusgrupper presenteras de för Samordningsnämnden för lärarutbildningen (SOL) för att i dialog med institutionerna komma fram till konkreta åtgärdsplaner. Dessutom arbetar lärosätet aktivt med VFU-samverkansgrupper för att stärka kopplingen mellan den högskoleförlagda delen och den verksamhetsförlagda delen av utbildningen. Institutionen verkar för att studenterna genomför utbildningen inom planerad studietid genom att programrådet tar initiativ till åtgärder som förväntas underlätta för studenterna att genomföra sina studier.

Institutionen arbetar även aktivt med studentmedverkan. Lärosätet nämner de utmaningar som finns med att få studenter intresserade av att delta. Därför uppmanar bedömggruppen lärosätet att utarbeta fungerande forum för samtal, och ser positivt på det lärosätet redan iscensatt för att få bättre kontakt med studenterna.

Institutionen har i samarbete med Skolverket utvecklat de nationella bedömningsstöden i bild för grundskolans inriktning mot årskurs 4–6 och 7–9. Då deltog även lärare ute i skolorna och alumner. Samarbetet med Angeredsgymnasiet har förutom VFU-placeringar inneburit produktion av kartläggningsmaterial för nyanlända och förberedelseklasser. Samverkan pågår både nationellt och internationellt med andra bildlärarutbildningar och forskningsnätverk.

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delnings svar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Göteborgs universitet

Yrkesexamen:

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i grundskolans årskurs 7-9 i undervisningsämnen: **matematik, samhällskunskap, svenska, idrott och hälsa och bild.**

Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i gymnasieskolan i undervisningsämnen: **matematik, samhällskunskap, svenska, idrott och hälsa, bild, dans och musik.**

Bilaga: 411-00377-18_GU_7-9_GY_UVK.pdf

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 17 januari 2020 till utvitsy@uka.se med kopia till maria.nyman@uka.se. Ange **411-00377-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigering
1	2	5	<i>Lärarna kommer från åtminstone fyra olika institutioner.</i> Av lärarlistan framgår inte institutionstillhörighet, men lärarna för de utvalda ämnena inklusive UVK och VFU kommer från 12 institutioner.
1	2	6	<i>Även adjunkter har forskning i tjänsten (15 procent).</i> Eftersom UKÄ i mallen för lärartabellen slagit ihop forskning och kompetensutveckling så att dessa rapporteras tillsammans är det inte korrekt att samtliga adjunkter har 15 procent forskning i tjänst. Däremot har de ofta 15 procent kompetensutveckling i tjänst.
1	4	1	<i>Trots att den vetenskapliga kompetensen generellt sett är hög, med en stor andel disputerade bland lärarna, finns det bara en professor och sju docenter som undervisar i UVK-kurser.</i> Under Utbildningsmiljö redovisas sammanlagt två professorer och 32 universitetslektorer, inklusive de sju docenterna.
1	4	2	<i>Att docenter och professorer i högre utsträckning medverkar i UVK-kurser ser bedömargruppen som ett viktigt utvecklingsområde, eftersom detta säkrar en professionell återkoppling till studenterna.</i> Lärosätet bedömer att återkoppling till studenterna även kan ges av lektorer och adjunkter, men att det samtidigt är eftersträvanvärt att öka medverkan från professorer och docenter inom UVK i syfte att stärka forskningsanknytningen, särskilt vad gäller UVK-kurser på avancerad nivå.
2	2	1	<i>Den professionsrelaterade kompetensen bland lärarna beskrivs inte i självvärderingen och framgår inte heller av lärartabellen.</i> Professionsrelaterad formell kompetens i form av lärarexamen framgår av lärarlistan.
2	3	1	<i>Den kompletterande lärarlistan visar att det är drygt 70 lärare som tillsammans är involverade i UVK, men av dessa är det bara 9 som har 10 procent eller mer inom UVK [...] Sammantaget tyder detta på att det är många lärare som håller enstaka föreläsningar inom sitt eget ansvarsområde.</i> Eftersom även studier inom UVK bedrivs vid den institution som har bäst förutsättningar att uppnå bredd och djup inom aktuellt ämnesområde, så ansvarar

			fyra institutioner tillsammans för innehållet. Detta medför att fler lärare involveras. Eftersom studentgruppen är stor medverkar många lärare till exempel som seminarieledare i varje enskild 7.5 hp UVK-kurs, vilket ytterligare ökar antalet lärare. De flesta medverkande lärare fungerar som seminarieledare för en grupp studenter under en specifik kärnkurs på ca 4-5 procents tjänst och har därmed fler roller än att hålla enstaka föreläsningar.
2	4	5	<i>... men vid intervjuerna förtydligades att VFU är förlagt till institutionerna och att även ansvaret för VFU-handledare ligger där.</i> Ansvaret för VFU-handledarnas utbildning ligger centralt vid lärosätet och organiseras av EUL (som nu har bytt namn till Enheten för skolsamverkan, ämneslärarutbildning och kompletterande lärarutbildning, SÅL). Utbildningen av VFU-kurslärare ansvarar respektive institution för.

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	3	1	<i>Utifrån självvärderingen var det något oklart var UVK- och VFU-kurserna låg i förhållande till ämnesstudierna, men detta förtydligades vid intervjuerna.</i> Här finns inget sakfel, däremot noterar lärosätet att det fortfarande råder vissa oklarheter om ansvaret för VFU-kurserna i de preliminära yttrandena från UKÄ i flera av ämnena. Ämnesinstitutionerna ansvarar för de fyra VFU-kurserna, vilket förstärker professionsperspektivet på respektive institution. Lärosätet vill gärna förvissa sig om att VFU-kursernas placering klargörs inför arbetet med det samlade omdömet för examenstillstånden.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
4	1	6	<i>I självvärderingen framhålls att utbildningen valt metodpresentationerna utifrån de metoder som studenterna väljer i sina självständiga arbeten.</i> Tvärtom, studenterna väljer ofta de metoder som behandlats i kärnkursen K81A.
4	2	4	<i>Praktiknära forskning kommer framför allt studenterna till del genom CUL-doktorandernas arbete och undervisning.</i> Bedömargruppen konstaterar på sid 3 i sitt yttrande: ”Lärosätet bedriver forskning med relevans för utbildningen och en rad miljöer och forskningsprojekt beskrivs. ... Dessa olika miljöer anser bedömargruppen stärker forskningsanknytningen i alla delar av det utbildningsvetenskapliga området,” Det är alltså inte enbart CUL-doktoranderna som gör att studenterna får ta del av praktiknära forskning.
4	3	2	<i>I förhållande till detta mål har de knutit de två ovan beskrivna UVK-kurserna till de båda självständiga arbetena.</i> Byt till ... har <u>lärosätet</u> knutit...

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
6	4	11	<i>... som exempelvis vuxna elever, elever som har inlärningssvårigheter, elever som lätt når kunskapskraven och/eller elever som är särskilt begåvade.</i> När det gäller elever med inlärningssvårigheter så beskrivs (under måluppfyllelse för mål 6 på sid 21 i självvärderingen) hur K71A förmedlar kunskaper om elever i behov av särskilt stöd.
6	5	1	<i>Att även säkerställa att VFU-handledaren har tillräckliga förutsättningar för att genomföra sitt uppdrag, framför allt för att handleda studenten och ha tillräckligt goda kunskaper i bedömning av studentens prestationer under VFU...</i>

			Lärosätet önskar förtydliga att det är VFU-kursläraren på ämnesinstitutionen som gör bedömningsbesök och examinerar studentens prestationer under VFU.

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningssätt			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
10	1	2	<i>Det finns ett partsgemensamt samverkansorgan för lärarutbildning där lärosätet samarbetar med Göteborgs stad, Göteborgsregionen och Lärarutbildningens samverkansråd.</i> Det partgemensamma samverkansorganet är Lärarutbildningens samverkansråd. I Lärarutbildningens samverkansråd ingår representanter från universitetet, Göteborgs stad, Göteborgsregionen samt studentkåren.
10	1	9	<i>Även samverkan mellan olika lärarutbildningsprogram sker, bland annat genom programrådets arbete med att relatera kursmål till examensmål, men här menar bedömargruppen att det finns utrymme för ytterligare utvecklingsarbete.</i> Av självvärderingen framgår att samverkan med övriga lärarutbildningar vid GU sker både på universitetsgemensam nivå genom SOL: "Samordningsnämnden för lärarutbildning (SOL) har en övergripande roll, med ansvar att strategiskt utveckla, samordna och övergripande kvalitetssäkra lärarutbildningen" och via särskilda möten mellan programledare för olika program: "Programledarna för ÄLP deltar i möten med ledare för andra läroprogram om generella frågor som rör lärarutbildning vid GU. Det är också en viktig kanal för spridning av goda exempel mellan de olika programmen."

Universitetskanslersämbetets utbildningsutvärderingar

Delnings svar – synpunkter på preliminärt yttrande

Lärosäte: Göteborgs universitet

Yrkesexamen: Ämneslärarexamen med inriktning mot arbete i **grundskolans årskurs 7-9** i undervisningsämnet **bild**

Bilaga: 411-00377-18_GU_7-9_Bild.pdf

Använd en delningsmall per bilaga som delats.

Lärosätet ges möjlighet att kontrollera innehållet i det preliminära yttrande och påpeka eventuella sak/-faktafel. Synpunkterna på yttrandet bör utgå från de bedömningsområden och bedömningsgrunder som ingått i utvärderingen.

Ange i tabellen vilken sida i yttrandet korrigeringen avser, vid behov kan tabellen byggas ut. Korrigeringarna bör hållas så kortfattade som möjligt. Observera att det inte är möjligt att inkomma med ny fakta som ej fanns tillgänglig i de ursprungliga underlagen.

Lärosätets svar skickas senast den 17 januari 2020 till utvitsy@uka.se med kopia till maria.nyman@uka.se. Ange **411-00377-18** i ärendemeningen.

Exempel

Sida	Stycke	Rad	Korrigering
2	3	5	Antal helårsstudenter uppgår till 25, ej 45.

Bedömningsområde: Förutsättningar

Personal			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
1	2	3-7	<i>Det framträder ett samband mellan svag ämnesdidaktisk och utbildningsvetenskaplig kompetens hos personalen inom utbildningen, eftersom huvudparten av UVK, ämnesdidaktiska och vetenskapsteoretiska utbildningen bedrivs inom UVK-kurserna och det ämnesrelaterade innehållet är förlagt till verksamhetsförlagd undervisning (VFU) och det självständiga arbetet.</i> Lärosätet ställer sig frågande till vad stycket avser. Av lärartabellen framgår att ungefär hälften av lärarna som undervisar inom ämnet bild har bildlärarexamen varav de flesta har erfarenhet av arbete som bildlärare i grundskola och/eller gymnasium. Av lärartabellen framgår vidare att en av lärarna har en doktorsexamen i arts education och en lärare har doktorsexamen i estetiska uttrycksformer med inriktning utbildningsvetenskap.
1	2	7	<i>Dock medför anställningsformerna och tjänstgöringstiderna också problem vid planering, möten och tid för olika engagemang för den enskilda läraren.</i> 12 av 15 lärare har enligt lärartabellen tillsvidareanställning, den genomsnittliga tjänstgöringsgraden är 75%, varför lärosätet ställer sig frågande till bedömargruppens slutsats avseende anställningsformer och tjänstgöringstider.
1	3	2	<i>Ingen från lärarlaget i bild är verksamma inom utbildningsvetenskaplig kärna (UVK). Det framträder ett samband mellan svag ämnesdidaktisk och utbildningsvetenskaplig kompetens hos personalen inom utbildningen, eftersom huvudparten av UVK, ämnesdidaktiska och vetenskapsteoretiska utbildningen bedrivs inom UVK-kurserna och det ämnesrelaterade innehållet är förlagt till verksamhetsförlagd undervisning* (VFU) och det självständiga arbetet.</i> Lärosätet ställer sig frågande till bedömargruppens slutsatser av följande skäl: 1. Det är vanligt att lärare inom ämnesstudierna inte undervisar inom UVK eftersom de inte har kompetens inom områden som behandlas inom utbildningsvetenskaplig kärna. 2. Den huvudsakliga ämnesdidaktiska undervisningen bedrivs enligt självvärderingen i ämnesstudierna och VFU och inte inom UVK. (se s. 18ff i självvärderingen) 3. I självvärderingen framkommer hur BVK arbetar med att integrera innehåll från UVK-kurser i programmets båda examensarbeten som ämnesinstitutionen ansvarar för. När det gäller mål 2 har vi därför försökt knyta de båda

			kärnkurserna K50G och K81A till varsitt av de båda examensarbetena. Konkret innebär det att K50G bland annat har undervisning om forskningsöversikten som genre, och att K81A har undervisning om vetenskapliga metoder, användning av data, tolkning av resultat samt forskningsetiska frågor.” (Självvärdering s. 16) 4. I självvärderingen framkommer hur UVK-kurser och ämneskurser med fokus på bilddidaktik relateras till varandra: ”Utvecklandet av färdighet och förmåga är en progression som examineras, från grundkursernas grundläggande nivå fram till de Självständiga arbetena, vilket framgår av kompilationen i tabellerna nedan gällande ämnesdidaktik, eller bilddidaktik. [...] I senare del ska kärnkurserna K41G och K50G relateras till fördjupningsnivån i bildkurserna. Kärnkurserna K61A, K71A samt K81A anknys på samma sätt till den avancerade nivån i bildkurserna. Detta sker i de utvecklingsgrupper som alla lärare är indelade i. Även studenternas kursvärderingar ger information som lärarna kontinuerligt beaktar. Diskussioner om didaktiken och uppföljningen görs på månatliga BVK-möten och på terminsvisa planeringsdagar.” (Självvärdering s. 18-19) 5. Av tabellerna i självvärderingen framgår att ämnesdidaktik och utbildningsvetenskapliga perspektiv exempelvis ingår i L9BD46 och det andra självständiga arbetet L9BD2A: L9BD46 - redogöra för och utveckla ämnespedagogiska och didaktiska aspekter i relation till rörlig bild och fotografi, - beskriva och reflektera över hur olika digitala verktyg och medier kan användas i utveckling och genomförande av bildundervisning och hur dessa påverkar specifika lärandesituationer. L9BD2A -identifiera ett problemområde av relevans för yrkesutövningen -visa fördjupad kunskap om relationen mellan vetenskapsteoretiska perspektiv och valda teoretiska eller gestaltande utgångspunkter och forskningsmetoder. Dessutom arbetar en av lärarna som undervisar inom ämnet bild också 1% inom UVK och genomför en storföreläsning om estetiska lärprocesser. Lärosätet har dock med utgångspunkt i UKÄ:s rekommendationer om att sätta gränsvärden för redovisning av undervisande personal i lärartabellen, valt att ta bort all undervisning under 2%. *verksamhetsförlagd utbildning
1	3	7	<i>Bedömargruppen anser att en integrering av såväl utbildningsvetenskap, ämnesdidaktik som ämnesstudier ska vara rådande, vilket det inte är i dag.</i> Lärosätet ställer sig frågande till bedömargruppens slutsatser av följande skäl:

		1. Lärosätet anser att en integrering av ämnesstudier, ämnesdidaktik och utbildningsvetenskap sker såväl inom VFU som ämnesstudier inklusive examensarbeten vilket framgår av självvärderingen (kursmål i tabell på s. 11: L9BD31, kursmål i tabell på s 12: L9BD2A och L9BD46). 2. I självvärderingen redogörs för hur de konstnärliga, mediespecifika, kunskaperna som studenterna tillägnar sig, relateras till didaktiska kunskaper: ”Dessa s. k. medie-specifika kunskaper (konstnärliga tekniker och metoder, reds anm) examineras i relation till didaktisk tillämpning och reflektion och i relation till förståelse för den blivande yrkesrollen.” (s. 10) 3. I självvärderingen beskrivs också hur aktuell forskning och konstnärliga metoder kopplas till bilddidaktik och yrkeskunskap ” Till användandet av olika slags bilddidaktiska och konstnärliga metoder kopplas utifrån en progression i studiegången förmågan att genomföra och reflektera kring forskning inom ämnesområdet och vidare anknyta till yrkeskunskapen. Här utvecklas förmågan att som bildlärare använda relevanta frågeställningar, teorier, metoder relaterat till den egna bildundervisningen. Successivt utvecklas också förmågan att med olika vetenskapliga och/eller konstnärliga metoder öka sin bilddidaktiska förmåga.” (s. 16) 4. Nedan återges kursmål från de tabeller som redovisas i självvärderingen och som redogör för didaktisk progression i utbildningen: L9BD11 -diskutera grundskolans och gymnasiets styrdokument i relation till bildämnet samt hur dessa förhåller sig till varandra. L9BD31 -resonera kring bedömning av egna och andras gestaltande arbeten med utgångspunkt i grundskolans/gymnasiets kursplaner. L9BD46 -redogöra för och utveckla ämnespedagogiska och didaktiska aspekter i relation till rörlig bild och fotografi, -beskriva och reflektera över hur olika digitala verktyg och medier kan användas i utveckling och genomförande av bildundervisning och hur dessa påverkar specifika lärandesituationer. - använda olika typer av miljöer inom bild, rörlig bild och fotografi utifrån specifika konstnärliga och didaktiska syften, L9BD2G -kritiskt och självständigt tillvarata relevanta forskningsresultat, utforma problemformulering, explicitgöra metod samt dra slutsatser om hur forskningsresultaten kan bidra till utvecklingen av ämnes- och yrkesområdet L9BD2A -genomföra självständig undersökning, dra slutsatser och därigenom bidra till utvecklingen av yrkesverksamheten och kunskapsutvecklingen inom ämnen,

			ämnesområden och ämnesdidaktik.
1	4	1	<i>Den strukturella inriktningen vid institutionen, där en konstnärlig betoning dominerar på bekostnad av det ämnesdidaktiska och utbildningsvetenskapliga, ser bedömargruppen som olycklig. En balans mellan dessa ska finnas representerad inom både lärarnas kunskapsområden och inom deras akademiska kompetens.</i> Bedömargruppen har i stycke två under bedömningsgrund ”Personal” konstaterat att fördelningen mellan konstnärlig och vetenskaplig personal är 50-50, vilket lärosätet ser som balanserat. Lärarnas forskningsområden består enligt lärartabellen bland annat av Arts education, estetiska uttrycksformer och konst- och bildvetenskap. Tillsammans med adjunkter med lärarerfarenhet menar lärosätet att det finns en balans i lärarnas kunskapsområde och akademiska kompetens. Av lärartabellen framgår att en professor finns på vetenskaplig grund i lärarlaget, och en professor på konstnärlig grund. Professorn på vetenskaplig grund har en Master i pedagogik. Professorn på konstnärlig grund har disputerat i design på vetenskaplig grund. Två av lektorerna har disputerat i utbildningsvetenskap, en i estetiska uttrycksformer med inriktning utbildningsvetenskap vid Göteborgs universitet och en i Arts Education i Helsingfors i Finland. En lektor och en av professorerna har disputerat i konst- och bildvetenskap, som är på vetenskaplig grund. (Lärartabell)
1	4	5	<i>Det saknas disputerad personal inom utbildningsvetenskaplig och ämnesdidaktisk inriktning mot bildämnet</i> Av lärartabellen framgår att två lektorer har disputerat i utbildningsvetenskap, en i estetiska uttrycksformer med inriktning utbildningsvetenskap vid Göteborgs universitet och en i Arts Education i Helsingfors i Finland. Utöver detta ges i självvärderingen i avsnittet Utbildningsmiljö en mer komplett bild av den utbildningsvetenskapliga kompetensen: (1) Professorer och lektorer vid BVK arbetar i CUL-forskarskolan som handledare och examinatorer. (2) CUL-doktorander som examinerats inom bildområdet har bjudits in som föreläsare och handledare för självständiga arbeten. (3) HDK är huvudansvarig institution för en nationell forskarskola i bildpedagogik och slöjdpedagogik. (4) Forskning inom bildpedagogik och bilddidaktik som genomförs av forskare på BVK kommer studenterna till del på flera olika sätt. Studenterna handleds av vetenskapligt och konstnärligt kompetenta lärare och forskare genom sin studiegång. (5) Vi vill också nämna den nyligen utgivna antologin där professorerna på BVK var redaktörer (Art-based Education).

Utbildningsmiljö			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
2	1	2-5	<i>En styrka är att forskarskolan Centrum för utbildningsvetenskap och lärarforskning (CUL) samverkar med Högskolan för scen och musik (HSM) om forskarutbildningsämnet estetiska uttrycksformer med inriktning mot utbildningsvetenskap.</i> Av självvärderingen framgår att CUL samverkar både med Högskolan för Scen och Musik, och BVK inom Högskolan för design och konsthantverk kring forskarutbildningsämnet estetiska uttrycksformer. (Självvärdering s. 6)
2	3	5	<i>Bedömgargruppen ser en brist i utbildningens avsaknad av egna verkstäder och bedömer att det kan bli svårigheter med lånade lokaler.</i> Lärosätet beskrev vid intervjun att utbildningen är en av flera utbildningar där ämnesstudier sker i lokaler som förvaltas av Högskolan för design och konsthantverk. Lokalerna kan därför inte betraktas som lånade, men eftersom även andra utbildningar vid institutionen har behov av att utnyttja lokalerna krävs att tillgången till lokaler regleras för samtliga program för att undvika trängsel. Lärosätet anser att det är ett effektivt nyttjande av offentliga medel när lokaler samutnyttjas. Dessutom bokas lokaler på lika villkor utifrån samtliga utbildningars behov.

Bedömningsområde: Utformning, genomförande och resultat

Måluppfyllelse – kunskap och förståelse			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
3	4	2	<i>Vid intervjuerna sägs examinationen av bloggarna ske på varierande sätt, fast inget moment examinerar enbart bloggen.</i> Lärosätet beskriver i självvärderingen examination utifrån användning av blogg som metod: ”Studenterna har även två delexaminationer. De ska skriva en bloggreflektion om bedömning i praktiken utifrån fältstudier i VFU1” (s. 12) samt ”I grundkurserna arbetar studenterna kontinuerligt med olika typer av dokumentation av sina lärprocesser, genom skrivande av egna anteckningar i en reflekterande blogg. Denna blogg består av både bilder och texter. Då detta är en springande punkt i bildämnet tränas studenterna att fundera kring förhållandet mellan bildämnets språkliga och icke-formulerade dimensioner, vilket kopplas till förmågan att genom bildanalys tolka bilder och regelverk kring bildpublicering och offentliggörande av bilder.” (s.

		16) Som framgår av tabellerna i självvärderingen finns kursmål som examinerar bloggen bl a i kurserna L9BD31 och L9BD46: L9BD31 - dokumentera den egna arbetsprocessen och kunna göra bedömningar av den egna utvecklingen i gestaltningsarbete - använda olika dokumentationsformer som underlag för bedömning och kunna kommunicera bedömning till medstudenter och andra. L9BD46 - redogöra för hur kunskap kan inhämtas och utbytas genom en variation av digitala respektive analoga verktyg i såväl redovisning, dokumentation samt i ett eget gestaltande projekt.

Måluppfyllelse – färdighet och förmåga			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
5	4	1	<i>I självvärderingen hänvisas måluppfyllelse till kurserna inom den verksamhetsförlagda delen av utbildningen (VFU). Kurserna hålls framför allt inom UVK-delen av utbildningen, men vid intervjuerna framkom att det är ämnesutbildningen som ansvarar för VFU.</i> Lärosätet menar att självvärderingen är tydlig med att ämnesinstitutionerna ansvarar för VFU-kurserna: ”Vid GU ansvarar ämnesinstitutionerna för ämneskurser, examensarbetskurser och VFU-kurser” (s. 8) samt att: ”Ämnesstudier inklusive VFU ges alltid vid den institutionsmiljö som har bäst förutsättningar att uppnå bredd och djup i aktuellt skolämne.” (s. 3).
6	2	1	<i>Måluppfyllelsen hanteras framför allt i VFU-kurserna med en implicit hänvisning till UVK.</i> Lärosätet ställer sig frågande till den ”implicita hänvisningen till UVK”. Högskolan för design och konsthantverk ansvarar för planering, genomförande och examination av samtliga VFU-kurser inom ämnet bild. Som stöd för VFU-kurserna finns gemensamma ramkursplaner som programrådet har arbetat fram och som säkerställer att relevanta delar från den utbildningsvetenskapliga kärnan ingår inom VFU.

6	3	2	<i>Bedömargruppen ställer sig frågande till om institutionen tar tillräckligt ansvar för ämnesinnehållet i VFU-kurserna, eller om ansvaret vilar för tungt på programrådets struktur. Vid intervjun framkom ett glapp mellan informationen om innehållet i de välplanerade VFU-kurserna och hur de sedan praktiskt iscensätts. Här ställer sig bedömargruppen kritisk till hur transformeringen av den konstbaserade kunskapen till ämnesdidaktisk tillämpbar kunskap i skolans undervisning sker.</i> Lärosätet anser att högskolan för design och konsthantverk tar tillräckligt ansvar för ämnesinnehållet i VFU-kurserna av följande skäl: 1. Av självvärderingen framgår kortfattat hur bildläroartutbildningen arbetar med de fyra VFU-kurserna som de ansvarar för. I VFU1 ligger fokus på styrdokument, i VFU2 fokuseras bl a ämnesdidaktik, metoder och planering inom bildämnet, i VFU3 självständig planering och undervisning inom bildämnet och i VFU4 fokuseras kunskaper i bildämnet i relation till didaktiska och metodiska kunskaper (s. 21) 2. Av självvärderingen framgår vidare att VFU-kurserna är innehållsmässigt riktade gentemot de tre huvudområdena som studeras, det vill säga bilddidaktik, bildteori och arbete med konstnärligt gestaltande metoder. Bl a genomförs seminarium och workshop och studenterna genomför också en lektionsplanering av bildundervisning i form av en bedömningsmatris (s. 12).

Måluppfyllelse – värderingsförmåga och förhållningsätt

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig

Jämställdhet

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
6	2	6	<i>Däremot framkom det även vid intervjuerna att lärarna saknar utbildning i verktyg som hjälper dem att aktivt arbeta med jämställdhet i skolan.</i> Lärosätet finner det oklart vilka lärare (universitetslärare, VFU-kurslärare, blivande lärare) och vilka verktyg som avses. I självvärderingen ges exempel på kompetensutveckling för universitetslärare inom området, såsom kollegiala samtal, temadagar och personaldagar, samt verktyg för arbete med jämställdhet exempelvis kurslitteratur, innehåll i kurser samt aktiviteter såsom ämnesdagar och temadagar (s 22).

Uppföljning, åtgärder och återkoppling			
Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
7	2	2	<i>Ett exempel är kursrapporten från den kursansvariga som utgör underlag för programrapporten till Samordningsnämnden för lärarutbildningen (SOL). Nämnden bearbetar i sin tur rapporten i fokusgrupper som återkopplar via SOL till institutionerna för att i dialog dem emellan konkret kunna omsätta fokusgruppernas framtagna förslag.</i> Av självvärderingen framgår att det är i programrådet för ämneslärarprogrammet som fokusgrupper arbetar med utvecklingsområden utifrån programrapporten (s. 24).
7	4	5	<i>Programrevideringar sker utifrån programrådets förslag, till exempel kvalitetsuppföljningar med VFU-skolor och en programstudievägledare, som också har hand om olika stödfunktioner för studenterna.</i> Lärosätet anser att det är oklart vad som åsyftas. Utifrån programrapporten föreslår programrådet utvecklingsarbete. Kvalitetsuppföljning av samtlig utbildning inklusive VFU sker dock fortlöpande. Även programstudievägledningens stödjande arbete är sedan länge etablerat i programmet och är inte en direkt följd av programrådets utvecklingsarbete.

Bedömningsområde: Studentperspektiv

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig
8	2	5	<i>Vid intervjuerna framkom dock kritik mot lärosätet och ett ointresse att lyssna och återkoppla på kritiska synpunkter som studenterna har fört fram.</i> Lärosätet ber bedömggruppen beakta att intervjuerna genomförts med ett fåtal studenter inom utbildningen. Lärosätet beskriver i självvärderingen hur man arbetar systematiskt med att inkludera studenternas synpunkter, exempelvis framgår att studentrepresentanter erbjuds att vara med på kollegiemöten, att särskilda morgonsamlingar med frukost anordnas, att programansvarig och studievägledare finns till hands för studenter samt att studenterna har möjlighet att träffa lärarna och ge synpunkter såväl vid formella som informella träffar. (s. 26)

11	4	2	<i>bedömggruppen anar ett samband mellan svårigheterna för studenterna att föra en dialog med ansvariga och deras ointresse att delta</i> Lärosätet anser att bedömggruppen drar förhastade slutsatser. Av självvärderingen framgår bland annat att programdialoger med studenterna genomförs i mitten av utbildningen och skriftliga studentenkäter genomförs i slutet av utbildningen (s. 24), att studenterna förutom skriftlig kursvärdering erbjuds att ge muntlig respons till kurslärare på kursinnehåll och upplägg (s. 25), samt att studentrepresentanter har möjlighet att vara representerade även i informella organ såsom kollegiemöten (s. 26)

Bedömningsområde: Arbetsliv och samverkan

Sida	Stycke	Rad	Korrigerig